יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 102 | Łódź, Sroda 3 maja 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, ז׳ אייר תרצ״ג | № 102

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

די סאוויעטישע האנדעלס = דעלעגאציע אין ווארשא

וואַרשאַ, 2. (טעלעפאָניש)

דער פאָרזיצער פון דער סאָוויעטישער האַנדעלס-דעלעגאַציע און פערטרעטער פונ׳ם קאָמיסאַר פאַר׳ן אויסערן-האַנדעל, ה׳ באָיעוו, האָט געגעבען דער „איסקראַ"-אַגענטור אַן׳אינטערוויו וועגען דעם ציל פון דער רייזע קיין פוילען, וואָס די סאָוויעטישע האַנדעלס-מיסיע מאַכט איצט אַדורך.

— קודם-כל מוז איך באַטאָנען — האָט דער ה׳ באָיעוו געזאָגט — אַז איך געפין זיך אַלס פערטרעטער פונ׳ם קאָמיסאַר פאַר אויסערן-האַנדעל אין אַ אין פוילען געפין איך זיך צום ערשטען מאָל.

— וואָס בעצוועקט אייער וויזיט אין פוילען?

— מיר זענען געקומען אויף דער איינלאַדונג פון די האַנדעלס-אינדוסטריע-קאַמערן, בכדי צו באַקענען זיך דער-עיקר מיט די צענטערס פון דער פוילישער אינדוסטריע און אום אַריינצוגיין אין אַן ענגערען קאָנטאַקט מיט די פוילישע ווירטשאַפטליכע ספערען.

— איך מוז באַמערקען — האָט ער ווייטער געזאָגט — אַז די פויליש-סאָוויעטישע האַנדעלס-באַציהונגען ענטוויקלען זיך לעצטענס גוט, אַ סימן — דאָס פאַרלענגערן אויף נאָך 2 יאָהר דעם אָפּמאַך מיט׳ן „סאָוופּאָלטאָרג".

בעת דעם ווייטערדיגען געשפּרעך האָט זיך דער ה׳ באָיעוו זעהר גוט אָפּגערופען וועגען די פוילישע פאַבריקאַנטען, וועלכע העלפען אין אַ גרויסער מאָס צו דער ענטוויקלונג פונ׳ם האַנדעל מיט רוסלאַנד.

לסוף האָט ה׳ באָיעוו דערקלערט אַז דאָס אַנ־קומען פון דער סאָוויעטישער האַנדעלס-מיסיע דאַרף אין אַ בעדייטענדער מאָס צוהעלפען צו דער בעלע־בונג פון דעם פויליש-סאָוויעטישען האַנדעל. אויך אַז דער בשעתו געשלאָסענער נישט-אַגרעסיע אָפּמאַך איז דער ערשטער שריט פון דער ווירטשאַפטליכער דערנעהנטערונג צווישען פוילען און די סאָוויעטען.

* * *

וואַרשאַ, 2. (טעלעפאָניש).

היינט אינדערפריה האָט די האַנדעלס-אינדוסטריע-קאַמער בעגריסט די סאָוויעטישע ווירט־שאַפטס-דעלעגאַציע.

ביינאַכט איז די דעלעגאַציע אויפגענומען גע־וואָרען דורכ׳ן מיניסטער פאַר האַנדעל און אינדו־סטריע, זאַרזשיצקי.

האַלב 3 האָט דער אויפנאַהמס-קאָמיטעט צוזאַ־מען מיט דער געזעלשאַפט „פּאָליראָס" מקבל פנים געווען די דעלעגאַציע אין דעם ווייך-קעלער פון פוקיערן.

פינף ביינאַכט איז די סאָוויעטישע דעלעגאַציע געווען אויף אַ שוואַרצע קאַוע אין דער וואַרשאַ־ווער האַנדעלס - אינדוסטריע קאַמער

די היטלער-לייט קאמאנדעווען אויך אין דאנציג

דאנציג, 2. (טעלעפאָניש)

„דאנציגער פאָלקס-שטימע" איז מודיע, אז אויף פארט-קווארטאל איז נעכטען געקומען א גרופע היטלעריסטען, וועלכע האָט אנגעהויבען ארונטער־צורייסען פון די הייזער סאָציאליסטישע פעהנער און שיסען פון רעוואָלווערן.

ווען די לייט האָבען דערהערט, אז עס קומט אָן א פאָליציי-אויטאָ, איז אויף א געגעבענעם צייכען צו לויפען עפעס א יונג מיידעל מיט א וואליזקע, אין וועלכער די שטורמיסטען האָבען אריינגעוואָרפען די רעוואָלווערן זייערע. דאָס מיידעל איז ארעסטירט.

עס זענען אויך, צוליב דערזעלבער סיבה פאָרגעקומען געשלעגען און שיסערייען אין די גאסען. איין פערזאָן איז פערוואונדעט.

א דימיסיע מחמת די אינפלאציע-פראיעקטען פון רוזוועלט׳ן

לאָנדאָן, 2. (ספ. טעל.) דער פינאַנץ-סעק־רעטאַר וואָרבורג האָט ביים דימיסיאָנירען פון זיין אַמט.

די סיבה זאָל זיין דער פאַקט פון זיין געגענ־שטעלען זיך די אינפלאַציע-פּראָיעקטען פון רוז־וועלטען.

פרעז. רוזוועלט רעוויזיטירט אייראפא

לאָנדאָן, 2. (ספ. טעל.) לויט ידיעות פון אַמעריקאַנער זשורנאַליסטען-קרייזען זאָל דער פרעז. רוזוועלט קומען קיין אייראָפּע אין די ערשטע טעג פון חודש יולי, בכדי צו רעוויזיטירן די רעגירונ־גען פון פראַנקרייך און גרויס-בריטאַניען.

עס איז העכסט-וואַרשיינליך אַז דער פּרעזידענט רוזוועלט וועט אין לאָנדאָן זיין בעת דער דערעפענונג פון דער אַלוועלטליכער עקאָנאָמישער קאָנפערענץ, און ער וועט אויף איהר האַלטען אַ רעדע.

פערבאט פון געמישטע חתונות

נעזעץ וועט בקרוב אריין אין קראפט

איינסברוק, 2. (יט״א טעלעגראַפיש). די דייטשע רעגירונג גרייט צו אַ געזעץ וועגען אַ פער־באָט פון געמישטע חתונות פון קריסטען מיט יודען.

א שטובען-מאליאוש, אלס רעזשיסער

אדער א הויכשטאפלער, אלס מלוכה-קאנצלער

לאָנדאָן, 2 (ספ. טעל.)

די גאנצע ענגלישע פרעסע רעדט ארום זעהר קריטיש די נעכטיגע רעדע פונם דייטשען קאנצ־לער היטלער, אונטערשטרייכענדיג, אז מ׳האָט זיך געריכט ענדליך צו הערען פון איהם קלאָהרע דיבורים וועגען א קאָנקרעטען פראָגראם.

אזוינס איז אָבער נישט געשעהן.

לויט די לאָנדאָנער צייטונגען, האָט היטלער ווידער בעוויזען, אז ער איז אַן׳אויסגעצייכענטער רעזשיסער פון א גרויסער פארשטעלונג. ער האָט אָבער לחלוטין נישט געגעבען צו דערקענען ווי־אזוי אייגענטליך ער וועט לעזען דאָס פּראָבלעם פון ארבייטסלאָזיגקייט.

##ביידע אויפלייזען!

א פלאן פון דער עסטרייכישער רעגירונג

ווין, 2 (ספ. טעל.)

אין אלטהיים, אויבער-עסטרייך, איז דעם 1 מאי פאָרגעקומען א שיסעריי צווישען די קאָ־מוניסטען און די נאציאנאל-סאָציאַליסטען. אין רעזולטאט פון וועלכער איין נאציאָנאל-סאָציאליסט איז דער׳הרג׳עט געוואָרען און 4 — שווער פערוואונדעט.

די בלעטער מעלדען, אז די רעגירונג פּלאַ־נעוועט אויפצולעזען די קאָמוניסטישע פארטיי און די היטלעריסטישע באָיובקעס.

ארעסטירט קורט אייזנערס פרוי

בערלין, 2 (ספ. טעל.)

אין פעטשאָלד (שווארצוואלד) איז ארעסטירט געוואָרען די אלמנה נאָכ׳ן דערמאָרדעטען אין 1920 אָנפיהרער פון דער נאָוועמבער-רעוואָלוציע אין בייערן, און דעם ערשטען ראטען-פרעזידענט פון דער בייערישער רעפּובליק, קורט אייזנער.

דער „גראף צעפעלין" פליהט קיין דרום-אמעריקא

בערלין, 2 (ספ. טעל.)

דעם 6-טען ה. ח. וועט די לופט-שיף „גראף צעפעלין" ארויספליהען פון פרידריכסהאפען קיין דרום-אמעריקא.

מחמת דער נישט לאנג פאָרגעקומענער קאַ־טאסטראָפע מיט דער אמעריקאנישער לופט-שיף „אקראָן", איז דאָס איינשרייבען זיך פון פּאַסאַ־זשירען א מינימאלע.

פ.ק.א. אין תל-אביב ווערט געעפענט דעם 14. ה.ח.

וואַרשאַ, 2. (טעלעפאָניש)

דעם 14. ד.ח. וועט אין תל-אביב געעפענט ווערען אַנ׳אָפּטיילונג פון פ.ק.א., דורך וועלכער עס וועט קענען אויף א לייכטען און ביליגען אופן ווערען איבערגעוויזען געלד אויף הין און צוריק.

?

די גרעסטע שטערנס פון דער אַמעריקאַנער יודישער ביהנע — דאס זעבען

לוסי און מישא גערמאן

אונ זיי מוז יעדער יודישע טעאַטער = ליבהאבער קומען זעהען און בעוואונדערן

?

גענויערס מארגען

שטורמיסטען האבען אקופירט

די „אונאפהענגיגע פראפע־יאנעלע ארבייטער-פעראיינען

בערלין, 2. (ספ. טעל.) היינט אינדערפריה זענען אין גאַנץ דייטשלאַנד בעזעצט געוואָרען דורך שטורם-אָפּטיילונגען און פּאָליציי די בנינים פון די אַזויגערופענע „אונאָפּהענגיגע פּראָפעסיאָנעלע אַרבייטער-פעראיינען" און אַלע זייערע עקספּאָזי־טורען.

דעריבער זענען אַרעסטירט געוואָרען פופציג מאַן און צווישען זיי די אָנפיהרער פון דער סאָציאַליסטי־שער פּראָפעסיאָנעלער בעוועגונג: לייפּאַרט, גראַס־מאַן און ווייזעל.

עס איז אָנגעקינדיגט געוואָרען אַ רעאָרגאַניזאַ־ציע פון די אונאָפּהענגיגע פּראָפעסיאָנעלע פעראיי־נען.

אין בערלין האָט מען געמאָלדען די פּערסאָ־נאַלען פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען אַז יעדער זייער פיינדליכער פּאָליטישער אַרויסטריט געווענדעט געגען די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען, וועט ענערגיש דערשטיקט ווערען.

רוזוועלט בעוואפענט דעם פלאט

46 מיליאן דאלאר אויף נייע 30 שיפען

פּאַריז, 2. (ספּ. טעל.) „ניו-יאָרק טיימס" איז מודיע פון וואַשינגטאָן אַז דאָס פּראָגראַם פונ׳ם פּרעז. רוזוועלט זעהט פאָר דאָס בויען פון 30 ניי־ע קריגס-שיפען: ובתוכם — 20 קאָנטר-טאָרפּעדאָס, 5 לייכטער קרייצער-שיפען, 4 אונטער-וואַסער־שיפען, און איין שיף פאַר אַעראָפּלאַנען.

די דאַרפען אָפּקאָסטען צוזאַמען אַן ערך 46 מיליאָן דאָלאַר.

אין די פּאָליטישע קרייזען פערזיכערט מען אַז דער פּרעז. רוזוועלט וועט בעקומען פון קאָנגרעס פולמאַכטען, אויף אַנ׳עווענטועלער פערקלענערונג פון דעם פלאַן, אויב די געגנער אונטער-האַנדלונגען וועלען אַרויסווייזען פאַרטשריט.

עס איז גלייכצייטיג אַ כאַראַקטעריסטישע זאַך דער פאַקט, וואָס דער פאָרזיצער פון די אַמעריקאַני־שע פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען, גרין האָט צו׳וויסען געגעבען אַנ׳אויפרוף אין וועלכען ער פאָדערט צו אַסי־גנירען 300 מיליאָן דאָלאַר אויף צו בויען דעם קריגס-פלאָט. גרין בעגרינדעט זיין שטעלונג דער־מיט, וואָס דאָס בויען נייע שיפען וועט צוהעלפען צו דער פערקלענערונג פון דער אַרבייטסלאָזיגקייט.

מוראדיגער שטורם אין אמעריקא
אין די שטאטען מיסורי, לואיזיאנא און ארקאנזאס

לאנדאן, 2 (ספ. טעל.)
פון ניו-יארק איז מען מודיע, אז נעכטען איז איבער די שטאטען מיסורי, ארקאנזאס און לואיזיאנא אדורך א שטורם פון אויסערגעוועהנליכער קראפט.

לויט די דערווייליגע אינפארמאציעס זענען אומגעקומען 75 מאן. דאס זענען דאס רוב נעגערס.

דער צענטער פון דעם ציקלאן האט זיך געפינען נאהענט פון דער שטאט אינדען, אינ'ם שטאט לואיזיאנא. דער נעגער-קווארטאל אין דער דאזיגער שטאט איז אפגעמעקט געווארען פון דער ערד.

די צאהל פון מענשליכע קרבנות דארט דערגרייכט — 55 דער'הרג'עטע און איבער 300 פערוואונדעטע.

רעדע פון קאנצלער דאלפוס
דייטשלאנד איז עפעס אנדערש, און עסטרייך — עפעס אנדערש

ווין, 2. (ספ. טעל.) אויף דעם צוזאמענפאהר פון די קריסטליך-געזעלשאפטליכער פארטיי פון נידער-עסטרייך האט ,צ.א. אויך גערעדט דער קאנצלער דאלפוס א.ד.ט. פון דער עסטרייכישער אויסערן-פאליטיק.

עסטרייך — האט דערקלערט דער קאנצלער — וועט זיך בעמיהען צו בלייבען אומאפהענגיג. מיר ווייסען עס, אז דער גורל האט אונז פערבונדען מיטן גאנצען דייטשען פאלק. מיר זענען אבער זיכער, אז דאס דייטשע פראבלעם וועט נישט געלעזט ווערען דורך דער פערגרעסערונג פון דער דייטשער מלוכה אויף עטליכע טויזענד קוואדראט-קילאמעטער עסטרייך האט פון שטענדיג אן געהאט א בעזונדער'ע מיסיע. זי איז געווען דער פערבינדער צווישען דעם דייטשען פאלק און אנדערע פעלקער.

זאל זיך דאס דייטשע פאלק — האט דאלפוס געזאגט — ארדנען זיינע פערהעלטנישען ווי איהם געפעלט אליין. אונזער צווייטע דייטשע מלוכה האט א בעזונדערע נאציאנאלע מיסיע, וועלכע זי וויל אויספיהרען ביי פולשטענדיגער פרייקייט און אומאפהענגיגקייט.

רַאַדיא-פּראָגראַם
מיטוואך, דעם 3 מאי 1933

11.40 פרעסע-איבערזיכט. 11.50 קאמוניקאט. 11,57 צייט סיגנאל. 12,05 טאג-פראגראם 12,10 גראמאפאן. 1,20 קאמוניקאט. 3,10 עקספארט-קאמוניקאט. 3.15 פערשידענע קאמוניקאטען. 3,35 „צווישען ביכער". 3,50 גראמאפאן. 4,25 פארלעזונג פאר לעהרער. 4,40 פארלעזונג. 5,00 סימפ. קאנצערט. 6.00 פארלעזונג. 6,20 ידיעות. 6,25 טאנץ-מוזיק. 7,00 פערשידענעס. 7,20 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער. 7,30 פעליעטאן. 7.45 ראדיא-פרעסע. 8,00 קאנצערט. 9.20 ספארט. 9,10 קאנצערט. 10,15 טאנץ-מוזיק. 10,55 קאמוניקאט. 11,00 טאנץ-מוזיק.

אנפאל פון היטלעראווצעס אויף ליטווינער

ווילנע. 2. (טעלעפאניש). אויפ'ן גרעניץ-שטח באיוואדאלא—געריטשטען לע'ם ווי-זשבאלאיא איז א גרופע בעוואפענטע היטלעריסטען, אין נאכיאגען ענטלאפענע פאליטישע ארעסטאנטען, אריבערגעשטיגען די ליטווישע גרעניצען פון וואנען זיי ,אבען צוריק אוועקגעשלעפט 4 כלומרשט ענטלאפענע פון דער טורמע פאליטישע ארעסטאנטען.

טראץ די פראטעסטען פון דער ליטווישער פאליציי, האבען די היטלעראוצעס זיך נישט געלאזט האמעווען, צושלאגען שטארק צוויי ליטווישע באליציאנטען מיט די קאלבעס פון זייער'ע ביקסען אי-שוין אהן מניעות צוריק אוועק קיין פרייסען.

בערלינער קהלה געצוואונגען ארויסצוגעבען א בראשור
מיט הכחשות פון „גרויל-פראפאגאנדע"

איינסברוק, 2.. (יט"א טעלעגראפיש), פון זיכערע קוועלען דערוויסט זיך יט"א, אז די דייטשע רעגירונג איבט אויס א דרוק אויף דער רעפרעזענטאנץ פון דער בערלינער יודישער קהלה, זי זאל ארויסגעבען אין דער פארם פון א בראשור אלע בייזאיציטיגע הכחשות פון דער אזויגערופענער „גרויל-פראפאגאנדע".

סעקרעטאר פון „י.וו.א." פאר'ן געריכט

בערלין, 2. (יט"א טעלעגראפיש). דער סעקרעטאר פון „ייווא" אין בערלין, מייזעלס, וועלכער איז מיט אייניגע טעג צוריק ארעסטירט געווארען, וועט אין די נאהענטסט עטעג געשטעלט ווערען פאר דעם געריכט. די יודישע קהלה פערנעהמט זיך מיט דער פערטיידיגונג.

עהרען-פערטרעטער פון קעניגסבערגער מעסע
ענטזאגט זיך פון זיין אמט

ווארשא, 2. (טעלעפאניש יט"א). הערמאן לאנדוי, וועלכער איז זייט פינף יאהר פוילישער עהרען-פערטרעטער פון דער קעניגסבערגער מעסע, האט מיטגעטיילט, אז צוליב דעם אנטי-יודישען קורס אין דייטשלאנד ענטזאגט ער זיך פון זיין אמט.

Dr. med. Z. Datyner
אוראלאג
ספעצ. פון נירען-, בלאז- און אורין-קראנקהייטען
וואוינט יעצט
ul. ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.
נעמט אן פון 8 ביז 9 פריה און פון 3—6 אוונט.

אויפרוף צו אלע יודען אין פוילען
צו שפענדען פאר די יודישע פליטים פון דייטשלאנד
פערעפענטליכט דער פעראייניגטער קאמיטעט צו בעקעמפען די יודען-פערפאלגונגען אין דייטשלאנד

ווארשא, 2 (י.ט.א. טעלעפאניש).
ס'איז פארגעקומען א זיצונג פון פעראייניגטען יודישען קאמיטעט צו בעקעמפען די יודען-פערפאלגונגען אין דייטשלאנד.

ס'איז בעשלאסען געווארען, צו עפענען א יורידישע בערטונגס-ביורא, ארויסלאזען אנ'אויפרוף צו אלע יודען אין פוילען. צו שפענדען פאר די יודישע פליטים. די שפענדן צו שיקען אין שערעשעווסקי'ס באנק. די נעמען פון די מנדבים וועלען פערעפענטליכט ווערען אין דער גאנצער יודישער פרעסע. אין פרעזידיום געהען אריין פערטרעטער פון יוד. קאלא ראזמארין זאמערשטיין, פערטרעטער פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, „אגודה" און פון ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס.

טעאטר סטודיא
היינט און פאלג. טעג!
פיקאנטער פיל מיט הומאר און קאמישע סיטואציעס פילם, אונטער'ן נאמען:
גן-עדן פון שטיפעריננס
רעזשי: Mac Fritz אין די הויפט-ראלן:
ANNA ONDRA
KAROL LAMACZ
אויסער'ן פראגראם: קלאנג-צוגאבע און אקטואליטעטען פון לאנד.
נעכסטער פראגראם: „זוהן פון אינדיען" מיט Ramon Novarro
אנהויב 4.30 נ"מ; שבת, זונטאג 1 בייטאג.
הנחה-בילעטען גילטיג אהן בעגרענצונגען

ערשטקלאסיגער
הערען=שניידער=אטעליר
א. ח. קוטשינסקי
3 פאמארסקא 3
מאכט בעקאנט, דאס צום פריהלינג= און זומער=סעזאן פיהרט ער אויס פערשידענע בעשטעלונגען לויט די לעצטע מארעלען
צו צוגענגליכע פרייזען
MISTRZ KRAWIECKI
A. Ch. Kuczyński
3 Pomorska 3

אלע דארפען וויסען!
צום זומער סעזאן רעשטען
בעקומט איהר פון די בעסטע קוואליטעטען ביליצער. טאמאשאווער און אנדערע נייעסט - מאדערנסטע מוסטערען פון הערען= און דאמען=שטאפען
פאר דאמען אויף פאלטענס, אויף קאסטיומען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
פאר מענער אויף אנציגער, אויף פאלטענס
נור ביי
נעדענקט דעם אדרעס
R. SZCZĘŚLIWY
5 נאוואמיעסקא 5, פראנט, 2. שטאק.

זאל פון שטאט=ראט, פאמארסקא 16
שבת, דעם 6-טען מאי, 8.30 אוועגד קומט פאר
א פארלעזונג
און ארטיסטישער רעציטאציע=אוועגד
פון בעקאנטען שריפטשטעלער און דראמאטורג
ל. מלאך
בילעטען אין בארכאכו-ביבליאטעק און ביים איינגאנג.

בעקאנטמאכונג.
די אלגעמיינע פערזאמלונג

פון דער קאאפעראטיווער קליינהענדלער=באנק, לאדז, אגראדאווע 2, קומט פאר היינט, מיטוואך ד. 3 מאי 1933, פינקטליך 5 א זייגער נאכמיטאג אין זאל פון „הזמיר" אל. קאשטשושקי 21 מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג:

1) דערעפנונג; 2) וואהלען פון א פרעזידיום; 3) דאס איבערלייענען דעם פראטאקאל פון דער פריהערדיגער אלגעמיינער פערזאמלונג; 4) בעריכטען: א. פון דער פערוואלטונג, ב. פונ'ם ראט ג. פונ'ם פערבאנד פון די יודישע קאאפעראטיווע געזעלשאפטען אין פוילען; 5) דאס בעשטעטיגען דעם בילאנס פאר'ן יאהר 1932 און דעם אייזערנעם פאנד; 6) פערטיילען דעם ריווח פאר'ן יאהר 1932; 7) וואהלען פון 1 מיטגליד אין דער פערוואלטונג און 3 מיטגלידער אין אויפזיכטס-ראט אנשטאט די אויסגעלאסטעוועטע; 8) דאס אננעהמען דעם בודזשעט פאר'ן יאהר 1933.

ראט און פערוואלטונג
פון דער קאאפ. קליינהענדלער=באנק
אין לאדז, אגראדאווע 2.

LABORATORJUM
Chemiczno-Bakterjologiczne
Inż. Ch.em. F. SZAC
ul. Piotrkowska 37, tel. 230-85
Wszelkie analizy przemysłowe: wody, mydła, oleiny, artykułów spożywczych i t. d.
Ceny zniżone

אלע גלויביגע פון
יעקב וויינשטיין
פאמארסקא 91

ווערען געבעטען אין אייגענעם אינטערעס צו קומען היינט, פינקטליך 4.30 נאכמ. אין דער פאבריק פון

Bcia POPOWSCY
78 Cegielniana 78.

א גרופע קרעדיטארען. 2288

הזכרה

היינט, מיטוואך, ד. 3 מאי 1933, פינקטליך 11 א זייגער פארמיטאג קומט פאר אויפ'ן בית החיים צו דער ערשטער שמערצליכער יאהרצייט פון אונזער אונפערגעסליכע פרוי און מוטער

נ"ע פערל געלאסען

א הזכרה און די ענטהילונג פון דער מצבה, צו וועלכע מיר לאדען איין אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע

מאן, טעכטער, זוהן און איידעם.

Rodzinie Zysman
z powodu przedwczesnego zgonu naszej niezapomnianej przyjaciółki szkolnej
B. P.
Różki
wyrażamy najgłębsze współczucie.
7-ma Klasa Szkoły Powszechnej Nr. 154

פאר
גאלד, בזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעם
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

Pensjonat „Konkurencja"
Joskowicza, Wiśniowa Góra
poszukuje gospodyni, która potrafiłaby zarządzać pensjonatem oraz pierwszorzędnej kucharki z odpowiedniemi kwalifikacjami do rytualnej kuchni.
Zgłaszać się można p. Korn, Kilińskiego 60. 2262

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פון לונגען- הארץ- און סקלעראז-קראנקהייטען
ציגעל=גאס 11, טעל. 126-02
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אוו.

אויגען - קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72
נעהמט אן שטענדיגע אויגען - קראנקע (צוזעק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטאריש פון 9 ביז 1 און פון 3 ביז 7.30 אוועגד.

לאדז. 3 מאי 1933

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז. 3 מאי 1933

נאר ענגלאנד קאן דאס טון

ענגלאנד דארף אויפהויבן אין פעלקער־בונד די פראגע וועגן די יודען־פערפאלגונגען אין דייטשלאנד

אין אן ארטיקעל אין דער לאנדאנער „צייט“ שרייבט מאריס מאיער:

עס געהט נישט אוועק א טאג, אז היטלער אדער איינער פון זיינע הויפט אדיוטאנטען זאל נישט ערקלערען, אז דער קאמף געגען יודען וועט פארטגעזעצט ווערען. און א חוץ דעם געהט נישט אוועק א טאג, עס זאל נישט ערשיינען עפעס א נייע גזרה אויף יודען. דא קומט א געזעץ פאר נומערוס קלאוזוס אויף יודישע סטודענטען; דא קומט א געזעץ צו בעשרענקען די צאהל יודישע בעשעפטיגטע, אין וועלכער ס'איז פירמע אויף 3 פראצענט; און דא קומט א געזעץ, אז קינדער פון מזרח־יודען זאל מען גארנישט ערלויבען צו געהן אין דייטשע שולען; און דא קומט אן אפיציעלע מיטטיילונג, אז דאס געזעץ, וואס פערבאט יודישע שחיטה, געהט שוין אריין אין קראפט פון ערשטען מאי. עס האגעלט איינפאך מיט אנטיסעמיטישע געזעצען, און דאס רויבט נישט בלויז אפ די דייטשע יודען פון זייערע רעכט און מעגליכקייט צו לעבען, נאר עס האלט אויף די אטמאספערע פון ווילדקייט און טעראר, וואס פערוואנדעלט דייטשלאנד איינפאך אין א גיהנום פאר יודען.

ס'איז אמת, אז מען דריקט אויס איבעראל גרויס סימפאטיע צו יודען. אזוי פיל סימפאטיע, צו די יודען אין זייערע ליידען איז אפשר נאך קיין מאל נישט ארויסגעצייגט געווארען. אבער ליידער קען סימפאטיע אליין נישט העלפען. די היטלעריסטען האבען קיין זין נישט פאר סימפאטיע, פאר רחמנות, און אלע שעהנע ווערטער און שארפע פראטעסטען ריהרען זיי נישט.

עס איז בלויז דא איין מיטעל, דורך וועלכען מען קען העלפען אפשטעלען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד. און דאס איז א דירעקטע אינטערווענץ פון א גרויסער מאכט, וועלכע זאל עפענטליך אנקלאגען די דייטשע רעגירונג צום פעלקער־בונד. אז זי טרעט דעם טראקטאט צוליב בעהאנדלען מינאריטעטען, און אז זי טרעט איבער בערהויפט דעם בעגריף ווי א ציוויליזירטע רעגירונג דארף זיך אויפפיהרען.

נאר אזא אנקלאגע קען ברענגען די נאצי־רעגירונג צום פערשטאנד, נאר אזא אנקלאגע קען זי מאכען פערשטעהן, דאס זי שפילט זיך מיט פייער, און אז אין די העלישע פלאמען, וואס זי גיסט אויף די יודישע קעפ, קענען זיך אויך איהרע אייגענע הענד אפברענען.

אבער וועלכע מאכט זאל אזא אנקלאגע געגען דער דייטשער רעגירונג אויפהויבען?

עס זענען איצט בלויז דא פיר גרויסע מלוכות אין דער וועלט, וועלכע וואלטען געקענט קומען אין בעטראכט: פראנקרייך, איטאליען, די פעראייניגטע שטאטען פון אמעריקע און ענגלאנד. אבער —

פון פראנקרייך וואלט געווען נישט ווינשענסווערט, אז זי זאל די אנקלאגע אויפהויבען. עס וואלט אנגענומען געווארען בלויז אלס אן אקט פון געגנערשאפט צו דייטשלאנד, און ס'וואלט ענטשטאנען א געפאהר פון אזא אינטערנאציאנאלע קאמפליקאציע, וואס יודען אליין ווינשען אויך דאס צו פערמיידען....

פון איטאליען קען מען נישט ערווארטען, אז זי זאל ברענגען אזא אנקלאגע געגען א יונגער פאשיסטישער רעגירונג. ווי האט געזאגט מוסאליני צו דעם רב הכולל פון איטאליען; די פערפאלגונג געגען די דייטשע יודען איז טרויעריג, אבער עס וועט ווערען צוריק נארמאל. פון זיין זייט איז די דאזיגע סימפאטיע גאנץ גוט. אבער ער האט געדולד צו ווארטען, און עס וועט זיין בוצלאך צו איהם צו אפעלירען זיך צוצואיילען.

די פעראייניגטע שטאטען פון אמעריקע זענען צום בעדויערן נישט פערטרעטען אין פעלקער־בונד, און א חוץ דעם, אזוי ווי די אמעריקאנער האלטען פון דער מאנראע דאקטרין, אז אייראפעאישע לענדער זאלען זיך נישט מישען אין די אמעריקאנער ענינים, קען דאס מישען זיך פון אמעריקא אין אן אייראפעאישען ענין נישט זיין זעהר פרוכטבאר און ערפאלגרייך.

ענגלאנד איז דאס איינציגע לאנד, וואס קען און מוז די אנקלאגע געגען דער דייטשער רעגירונג אויפהויבען. און אויב ענגלאנד טוט דאס נישט, בעגעהט זי א גרויסע זינד. ס'איז אקוראט ווי איינער זעהט ווי מען בעגעהט א מארד־טאט און לאזט דאס איהם טון, כאטש יענער האט א מעגליכקייט דעם מערדער אנצונעהמען ביים קאלנער און איהם איבערגעבען צו דער פאליציי.

ענגלאנד האט די אויטאריטעט, זי האט דעם פרעסטיזש, זי האט דעם איינפלוס, און קען האבען די ווירקונג אפצושטעלען די אכזריות און רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד. זי דארף דאס נאר וועלען טון.

מיר יודען, זענען זעהר דאנקבאר דעם ענגלישען פארלאמענט פאר די נאבעלע ווערטער פון פראטעסט, וואס זענען אין איהם געהערט געווארען געגען דייטשלאנד פאר איהרע פערפאלגונגען און אונטערדריקונגען. מיר זענען אויך דאנקבאר דעם אויסערן־מיניסטער, סער דזשאן סיימאן, פאר ערקלערט אז די ווערטער פון פראטעסט דריקען אויס די שטימונג און שטעלונג פונ'ם לאנד.

אבער דאס איז נישט גענוג?

דער מיניסטער פון אויסערן האט אין דער דעבאטע אין פארלאמענט געזאגט, אז ער ווערט נישט אויפהויבען די פראגע ביים פעלקער־בונד, האט די נאצי־מאכט דאס אנגענומען אלס א בעווייז, אז זי קען פארטזעצען איהרע אונטערדריקענדע מעשים. אנדעריש קען זיך נישט ערקלערען פאר וואס די דעבאטע אין ענגלישען פארלאמענט האט נישט געהאט קיין שום ווירקונג אויף דער נאצי־רעגירונג.

עס קען זיין, אז דער מיניסטער פון אויסערן, סער דזשאהן סיימאן, האט דעמאלט גערעכנט, דאס ס'וועט זיין גענוג דאס אנבייזערן זיך אויף דייטשלאנד פון ענגלישען פארלאמענט. אז איהר רעגירונג זאל קומען צום שכל, און איינזעהען ווי שעדליך ס'איז איהר האנדלונג. אבער איצט, ווען מען זעהט, אז דאס אנבייזערן זיך האט נישט געהאלפען, מוז מען אנגעהמען די ענערגישע שריט, — מוז מען אנקלאגען דייטשלאנד צום פעלקער־בונד.

סער דזשאהן סיימאן האט אין דער דעבאטע אין פארלאמענט געפרעגט: פארוואס זאל גראד ענגלאנד דאס טון?

דער ענטפער איז איינפאך: ווייל ס'איז נישטא קיין אנדער לאנד, וואס קען עס טון אזוי ווירקזאם ווי ענגלאנד; און ווייל דאס איז אין פאלשטענדיגע איינקלאנג מיט דער טראדיציע פון ענגלאנד צו פערטיידיגען קליינע נאציאנאליטעטען. פאר דעם צוועק האט זי זיך דאך בעטייליגט אין דער גרויסען וועלט־קריג.

ענגלאנד איז דאס לאנד, צו וועלכען די יודען פון דער וועלט קוקען אין זייער פערצווייפלונג, אז זי זאל זיי ראטעווען פון דעם גיהנום, וואס די דייטשע נאצי־מאכט האט פאר זיי אנגעצונדען.

ס'איז ענגלאנדס פליכט, אלס וועכטערין פון ארדנונג און יושר, אז זי זאל די יודען העלפען.

וועט ענגלאנד איהר חוב ערפילען? אדער וועט זי לאזען, אז די יודען פון דייטשלאנד און, צוזאמען מיט זיי, די יודען פון גאנץ אייראפא, זאלען נאך טיפער זינקען אין פערצווייפלונג?

מיר האבען נאך נישט קיין ענטפער אויף דער פראגע, נאר מיר ווארטען און מיר האפען!

פארשטעהענדיגע נאציאנאל־פערזאמלונג

אויף צו וועהלען א נייעם מלוכה־פרעזידענט אין פוילען

די פוילישע קאנסטיטוציע גיט דעם מלוכה־פרעזידענט אזעלכע קליינע פרעראגאטיווע, זי בעגרעניצט אזוי שטארק זיין איינפלוס אויפ'ן פאקטישען גאנג פון מלוכה־לעבען, אז דערמיט אליין קאן מען ערקלערען דעם קליינעם אינטערעס פון דער געזעלשאפט צו דער פארשטייענדיגער נאציאנאל־פערזאמלונג, אויף וועלכער עס דארף געוועהלט ווערען א נייער פרעזידענט. עס ווירקט דא נאך איין זעהר וויכטיגער פאקטאר, דהיינו, וואס די ברייטע שיכטען פון דער געזעלשאפט זענען אפגעדרוקט אן א זייט און האבען נישט קיין שום דירעקטען איינפלוס אויף די פאליטישע ענטשיידונגען אין דער מלוכה.

און מיט רעכט ווייזט מען אן, אז די קאדענץ פון קינפטיגען פרעזידענט וועט אויספאלען אויף דער צייט פון זעהר וויכטיגע, מען קאן זאגען היסטארישע, פאסירונגען אויפ'ן אינטערנאציאנאלען געביט, און זיכער אויך אויף דעם אינערליך־פוילישען. עס איז דאך נישטא קיין שום ספק, אז די יסודות פון שלום, וועלכע זענען איינגעשטעלט געווארען אין אייראפא און אין דער וועלט נאכ'ן וועלט־קריג זענען אזוי אונטערגעשוואנקט, אז א ליאדע אויפטרייסלונג קאן די גאנצע געביידע פערוואנדלען אין א חורבה. דער קריגערישער יאפאנישער אימפעריאליזם און די פערשטארקטע רעוואנש־בעוועגונג אין דעם היטלעריסטישען דייטשלאנד, דראהען דאך דירעקט מיט'ן אויסברוך פון א נייעם קריג, בעת וועלכע פאר פוילען ווערט שטיין די אויפגאבע צו פערטיידיגען איהר אומאפהענגיגקייט. ביי אזעלכע בעדינגונגען דארף דער בירגער האבען אין זיך דעם בעוואוסטזיין, אז די רעגירונג דריקט אויס זיין פאליטישען ווילען און די רעגירונג דארף האבען די זיכערקייט, אז זי האט אונטער זיך די גאנצע געזעלשאפט. אין אזעלכע היסטארישע מאמענטען שפילט דער הויפט פון דער מלוכה געוועהנליך א גרויסע ראלע. וואס טוט אין דער ריכטונג די מעהרהייט אין אונזערע געזעצגעבערישע קערפערשאפטען?

און אין דער אינערליכער פאליטיק וועלען די נאהענטסטע זיבען יאהר זיכער ברענגען וויכטיגע ענדערונגען און בעשלוסען. די איצטיגע בעציהונגען צווישען דער רעגירענדער פארטיי און דער אפאזיציע קאנען אייביג נישט דויערען. די ווייטערדיגע ענטוויקלונג מוז ברענגען אדער דערצו, אז די גרעניצען זאלען אפגעווישט ווערען, עס זאלען אויסגעגליכען ווערען דער תהום צווישען מאי־לאגער און דעם איבריגען גרויסען טייל פון דער געזעלשאפט, דורך דעם איצטיגען סיסטעם פון רעגירען, אדער עס מוז קומען צו א צוזאמענשטויס צווישען דער סאנאציע און יענער ביז איצט נאך אונבעקאנטער קראפט פון דער געזעלשאפט, וואס וועט אויסדריקען די אונצופרידענהייט פון די מאסען. דער פאקטאר, וועלכער קאן אפט דאס לאנד אפהיטען פון צו דראהענדע אויפטרייסלען איז אין אזעלכע פאלען, נישט קוקענדיג אויף די בעגרעניצטע קאמפעטענצען, דער הויפט פון דעם מלוכה, די פערקערפערטע מאיעסטעט פון דער רעפובליק, דער היטער פון איהר קאנסטיטוציע, דער סימבאל פון אומאפהענגיגקייט פון פארטייען און קליקעס, א מלוכה־הויפט אין סטיל פון מאסאריק'ן.

וואס טוט אונזער איצטיגער פארלאמענט־מעהרהייט, אז די וואהל פון פרעזידענט זאל ווירקליך ענטשפרעכען אט די בעדינגונגען?

דעם ענטפער געפינען מיר אין די סאנאציא־רישע בלעטער, וועלכע רופען אן עטליכע נעמען פון צווישען די טעטיגע פאליטיקער, מיטגלידער פון דער רעגירונג. דאס לעצטע ווארט וועט זעלבסט־פערשטענדליך נעהמען דער „דעצידירענדער פאקטאר“. דעריבער איז וואהרשיינליך, אז א חוץ דעם קאנדידאט פון דער סאנאציע וועלען נישט זיין קיין שום אנדערע. דער איינציגער קאנדידאט וועט אויסגעוועהלט ווערען מיט די שטימען פון דעם סאנאציע־בלאק.

ווער עס וועט זיין דער קאנדידאט, דאס איז ווירקליך אלץ איינס. דאס, וואס איז דאס וויכטיגסטע, וועט דערוויל בלייבען אהן ענדערונג.

(אם).

דער קאמף געגען די געלעהרטע אין דייטשלאנד

א נעגער קאן זיין א פראפעסאר, אבער א יודישער לאורעאט פון נאבעל־פרעמיע קאן דאס נישט זיין

יעדען טאג ווערט די עפענטליכע מיינונג אין דייטשלאנד און אין דער גאנצער וועלט געוואויר, אז אין די דייטשע אוניווערזיטעטען זענען בעזייטיגט געווארען פון זייערע קאטעדרעס אלץ נייע און בעריהמטע געלעהרטע אין געטינגען, וועלכע איז בעריהמט מיט דעם מאטעמאטישען און נאטור־וויסענשאפטליכען פאקולטעט האט מען „ערטיילט אורלויב“ (אזוי ווערט אנגערופען דאס בארבארישע פערטרייבען פון די געלעהרטע) די פאלגענדע בעריהמטע געלעהרטע: דעם מאטעמאטיקער ריכארד קוראנט, דעם פיזיקער מאקס בארן, דעם סטאטיסטיקער פעליקס בערנשטיין. דערביי דארף מען דערמאהנען, אז דער לאורעאט פון נאבעל־פרייז דזשעמס פראנק, אויך א פראפעסאר אין געטינגען, האט אליין געווארפען די בארבארען אין פנים אריין זיין קאטעדרע, הגם ער איז א שוועדישער בירגער און איהם האט נישט געדראהט די קאטעדרע צו פערלירען. אויך אין פראנקפורט אם מיין האט מען געגעבען „אורלויב“ א רייהע געלעהרטע, צווישען אנדערע דעם בעריהמטען פסיכאלאג פראפעסאר ווערטהיימער, דער גערמאניסט זאמערפעלד דעם אריענטאליסט ווייל א „פאסישע צייטונג“ טיילט מיט, אז דער בעקאנטער סאציאלאג אלפרעד וועבער, פראפעסאר פון היידעלבערגער אוניווערזיטעט האט אליין געבעטען דימיסיע. אלס צייכען פון פראטעסט געגען דער היטלעריסטישער קולטור האט זיך אנגעגעבען אין דימיסיע פראפעסאר עדוארד שפראנגער, איינער פון די גרעסטע דייטשע געלעהרטע, דער שעפער פון דער נייער דייטשער פעדאגאגיק. ער איז מחבר פון דעם עפאכע־מאכענדען ווערק „די פסיכאלאגיע פון יוגענדעלטער“.

ווי אזוי עס וועט אויסזעהן די נייע דייטשע קולטור אילוסטרירט צום בעסטען די בעציהונג פון די היטלעראויצעס צו די ביבליאטעקען. עס איז צונויפגעשטעלט געווארען א צעטעל פון בעריהמטע מחברים אויפ'ן געביט פון דער שעהנער ליטעראטור, סאציאלאגיע, פון פאליטיק און זייערע ביכער דארפען בעזייטיגט ווערען פון אלע ביבליאטעקען. דער קאמיטעט, וועלכער פיהרט דורך די שיינע ארבייט אין בערלין, האט מיטגעטיילט, אז איבגיכען וועט פארקומען אן עפענטליכע אויטא־דאפע פון נישט געוואונשענע ביכער.

דורכ'ן פארסירען די ספעציפיש־דייטשע וויסענשאפט האבען זיך די היטלעראויצעס שוין קאמפראמיטירט אין די אויגען פון דער עפענטליכער וועלט־מיינונג. אויפ'ן לעצטען צוזאמענפאהר פון די דייטשע דאקטוירים אינטערניסטען, איז בעשלאסען געווארען, אז די וויכטיגסטע אויפגאבע פון דער דייטשער וויסענשאפט איז די לעהרע וועגען דער ראסע (מען דארף צוגעבען, אז דער פארזיצער פון צוזאמענפאהר האט דערמאהנט צום גוטען די נעמען פון אזעלכע בעריהמטע יודישע דאקטוירים, ווי עהרליך, וואסערמאן, ביימער, מינקאווסקי. די סטודענטען פארערן איצט, אז דער פראפעסאר זאל זיך אנגעבען אין דימיסיע). קיין אנדערע וויכטיגע פראבלעמען האבען היטלערס אינטערניסטען, ווייזט אויס, נישט געפונען. די קאמפראמיטאציע פון היטלעריזם אויף דעם געביט איז זעהר גרויס.

די איצטיגע פיהרער פון דייטשלאנד פערטרייבען פון די מלוכה־פאסטענס פון דער אדמיניסטראטור, מעדיצין, און פון די אוניווערזיטעטען אלע נישט ארישע עלעמענטען. זיי האבען אבער עה־ר געסטען צו רעגולירען די פראגע, ווען א האלב יודען, דארף מען בעטראכטען אלס נישט אריער. מ'האט אפגעזאגט פון זייערע פאסטענס די בעאמטע, וועלכע שטאמען פון די „ווענדען“ און עס איז א בעקאנטע זאך, אז די „ווענדען“ זענען סלאווען, וועלכע האבען געוואוינט אין פרייסען נאך פאר די גערמאנען. פון דער סיטואציע האט מען געפונען דעם אויסגאנג, אז מען האט די „ווענדען“ צוגערעכנט צו די ארייער. אבער דא איז ענטשטאנען א נייע שוועריגקייט: אויף דער דייטשער טעריטאריע געפינען זיך בעאמטע נעגערס, וואס שטאמען פון די אמאליגע דייטשע קאלאניעס אין אפריקע, מ'האט בעשלאסען פאר די דאזיגע נעגערס צו מאכען אן אויסנאהמע, ווייל זיי האבען זיך בעטייליגט אין וועלט־קריג אויף דער זייט פון דייטשלאנד. עס איז דעריבער ענטשטאנען אזא מין לאגע: א נעגער קאן זיין א דייטשער בעאמטער, אלזא אויך א ריכטער, אן אוניווערזיטעט־פראפעסאר, אבער א לאורעאט פון דער נאבעל־פרעמיע, וואס שטאמט פון דער יודישער ראסע, קאן קיין בעאמטער אין דייטשלאנד נישט זיין.

גרויסער פראטעסט־מיטינג אין אנטווערפען

מיט'ן אנטייל פון די פיהרער פון אלע בעלגישע פארטייען

אנטווערפען. (יט"א) פאר אנ'עולם פון 5000 פערזאן האבען די פיהרער פון אלע בעלגישע פארטייען אויסגעדריקט זייער שארפען פראטעסט געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד.

אין נאמען פון די סאציאליסטען האט גערעדט דער אנטווערפענער בירגערמייסטער קאמיל הואיזמאנס, וועלכער האט אויפגעוויזען די לעכערליכקייט פון דער בעהויפטונג, אז עס זענען היינט פערהאן ריינע ראסען. דער רעדנער האט אויסגעדריקט די מיינונג, אז דער היטלעריזם אין דייטשלאנד וועט נישט לאנג אנהאלטען. דער ליבעראלער דעפוטאט באאלדע האט ערקלערט, אז נישט קוקענדיג אויף דער ארבייטסלאזיגקייט אין בעלגיען וועלען אלע יודישע פליטים פון דייטשלאנד גאסטפריינדליך אויפגענומען ווערען. דער פיהרער פון די פלעמישע נאציאנאליסטען, טעמערמאנס, האט אויסגעדריקט די סאלידאריטעט פון די פלעמער מיט די יודען, וועמען עס פעראייניגט די אייביגע בענקשאפט נאך א פאטערלאנד און די ליידען אלס אן אונטערדריקט פאלק.

אין נאמען פון די קאטאליקען האט גערעדט סענאטאר לעבאן, וועלכער האט זיך אנגעשלאסען אין דעם אלגעמיינעם פראטעסט געגען די גרויזאמע פערפאלגונגען פון אונשולדיגע מענשען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער רעבען

נייער פאלקסבלאט

מיטוואָך 3 מאַי
ז' אייר תרצ"ג
זון-אויפגאַנג 4.02
זון-אונטערגאַנג 7.04

יודישער ווירט וואַרפט אַרויס אַנ'אַר-בייטסלאָזען פון אַנאַסען פינסטערן קעלער

די „בעבעכעס" מיט 2 קליינע קינדער וואַלגערען זיך אונטער'ן פרייען הימעל

ביי אונז אין לאָדז געהט איצט אַ כוואַליע פון עקסמיסיעס. טאָג-טעגליך ווערען הונדערטער פער-אָרימטע פאַמיליעס אַרויסגעוואָרפען מיט די בע-בעכעס. ס'איז שווער צו פערעפענטליכען די פיל עקסמיסיעס, וואָס ווערען טאָג-טעגליך אויסגע-פיהרט, מיר קענען אָבער נישט פערשווייגען איבער סקאַנדאַליעזע פאַלען, מ'זאָל זיי נישט פער-עפענטליכען.

אזא סקאַנדאַליעזע עקסמיסיע איז נעכטען אויס-געפיהרט געוואָרען אויף סקווערנאַ 13. אין דעם הויז וואוינט זייט 7 יאָהר דער אַרבייטער קלמן הערשליקאָוויטש אין אַ פינסטער'ן, נאַסען קעלער, וואו ס'וואַסער גיסט פון די ווענד, און פאַר אַט דעם לעבעדיגען קבר, האָט הערשליקאָוויטש גע-צאָהלט 109 זל. אַ קוואַרטאַל און אַפילו געגעבען אַפּטרעט-געלד 1200 זל.

די לעצטע צייט איז ה. געוואָרען אַרבייטסלאָז, צוליב וואָס ער איז שולדיג געבליבען עטליכע צעהנדליג זל. דירה-געלד.

דער ווירט פון הויז בענדעט לעסמאַן, האָט פערשטעהט זיך דעם אַרבייטער אַנגעקלאָגט אין געריכט און אַרויסבעקומען אַן עקסמיסיע.

אַ טאָג פאַר'ן טערמין פון דער עקסמיסיע, איז דער לאָקאַטאָר פערטיג געוואָרען מיט'ן ווירט, און ס'איז געבליבען, אַז ער ליגט אָפּ די עקסמיסיע ביז'ן 15-טען מאַי, ביז דעם טערמין וועט זיך ה. גוטוויליג אַרויסציהען און צוצאָהלען די רעשט 75 זל.

נעכטען אין דער פריה, ווען אין דער שטוב זענען געווען בלויז צוויי פיצעלעך קינדער, איז געקומען דער קאָמאָרניק און צוזאַמען מיט עט-ליכע בעצאָהלטע שקצים אַרויסגעוואָרפען דאָס ביי-סעל מעבעל אויפ'ן הויף. מ'האָט געוואָרפען מעבעל שטיקער דורכ'ן פענסטער און געמאַכט דערפון אַ באַרג אַש. צווישען אַנדערע'ן האָט מען אויך אַ-רויסגעטראָגען אַ ברענענדיגע שאַמאָט-קוך, אויף וועלכער ס'האָט זיך געקאָכט אַ טעפּעל מיט אַביסעל קאַרטאָפעל פאַר די קינדער. די פיצעלעך קינדער האָבען געוויינט, אַז ס'האָט ממש געריסען ביים האַרץ.

די שכנים האָבען געפּרובט רעדען, בעטען, ס'האָט אָבער גאָר-נישט געהאָלפען, און אין עט-ליכע מינוט אַרום האָבען זיך די קינדער געוואַלגערט צוזאַמען מיט'ן באַרג געהילץ און בעטגעוואַנד אונ-טערן פרייען הימעל.

ווען ה. איז אַהיימגעקומען און געזעהען, וואָס דאָ איז געשעהען, האָט ער ווידער גענומען רעדען מיט'ן ווירט און איהם דערמאָהנט, אַז ערשט נעכ-טען האָט ער מסכים געווען, איהם צו לאָזען אין דעם „פאַלאַץ" ביז'ן 15-טען מאַי. דער ווירט האָט אָבער פון גאָרנישט געוואָלט וויסען.

פאַרנאַכט זענען זיך צוזאַמענגעקומען קרובים און פריינד, און כדי די קינדער נישט לאָזען בייי-נאַכט אויפ'ן הויף. האָבען זיי גענומען צוריק אַ-ריינטראָגען אַ בעט. דער ווירט האָט אָבער גערופען פאָליציי און געגען הערשליקאָוויטש'ען צוזאַמענ-געשטעלט אַ פּראָטאָקאָל.

אַזוי אַרום זענען די זאַכען געבליבען איבער-נאַכט אויפ'ן הויף. די סקאַנדאַליעזע עקסמיסיע האָט ביי די שכנים אַרויסגערופען פערביטערונג.

קאָנפערענץ אין האַנדעלס-מיניסטעריום

וועגען דער קאָמפּענסאַציע פון וואָל-אימפּאָרט

(אג) סוף פערגאַנגענע וואָך איז אין האַנ-דעלס-מיניסטעריום פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ מיט דער בעטייליגונג פון פאָרשטעהער פון דער פער-אינטערעסירטע וואָל-אינדוסטריע וועגען דעם קאָמ-פּענסאַציע-האַנדעל מיט וואָל. הגם אין אָנהויב פון דער זיצונג האָבען די פאָרשטעהער פון דער וואָל-אינדוסטריע, וואָס געהערען צו דער קאָנווענץ פון די קאַמגאַרן-שפּינער זיך קאַטעגאָריש אַרויסגעזאָגט געגען דער קאָמפּענסאַציע פון וואָל-אימפּאָרט און איבערשטעלען דעם איגערליכען מאַרק פון אויס-טראַלישע וואָל אויף אנדערע מאַרקען, אַנווייזענדיג, אַז די אויסטראַלישע וואָל קען נישט פערטרעטען ווערען, איז דאָך צום סוף פון דער דיסקוסיע גע-קומען צו אַ הסכם מיט די פאָרשטעהער פון האַנ-דעלס מיניסטעריום. עס זענען פעסטגעשטעלט גע-וואָרען די בעדינגונגען, אויף וועלכע די קאָמפּענ-סאַציע פון וואָל-אימפּאָרט, וואָס האָט אין פער-גאַנגענעם יאָהר בעטראָפען 35 מיליאָן, זאָל אדורכ-געפיהרט ווערען. די ליידונג מיט דער קאָמפּענ-סאַציע פון אימפּאָרט נעהמט איבער די קאָנווענץ פון די קאַמגאַרן-שפּינער, וועלכע וועט צוזאַמענ-אַרבייטען מיט דער צענטראַלער קאָמפּענסאַציע-אָרגאַניזאַציע, וואָס וועט ווידער שטעהען אין פערבינדונג מיט אַלע האַנדעלס-קאַמערן דורך דער פערמיטלונג פון פערבאַנד פון די קאַמערן.

די קאָנווענץ דאַרף אין דער נאָהענטסטער צייט אויסאַרבייטען אַ געהעריגען פּראָיעקט פון טעכנישען אדורכפיהרען די קאָמפּענסאַציע פון וואָל-אימפּאָרט.

12 יאָהר תפיסה פאַר אַ מאָרד מיט 14 יאָהר צוריק

נעכטיגער סענסאַציאָנעלער פּראָצעס אין לאָדזער קרייז-געריכט

(2) נעכטען איז אין היגען קרייז-געריכט פאַר-געקומען דער סענסאַציאָנעלער פּראָצעס געגען 34-יעהריגען יוליאַן גורעק, וועלכער איז בעשולדיגט געוואָרען, אַז ער האָט מיט 14 יאָהר צוריק, דעם 8-טען אַפּריל 1919, אונטער טאָמאַשאָוו דער-מאָרדעט דעם 17-יעהריגען פּיאָטר פּריטשאַק פון דאָרף בוקאָוו, בזשעזשינער פּאָוויאַט.

דער מאָרד איז פאָרגעקומען ביי פאָלגענדע אומשטענדען: דעם 8-טען אַפּריל 1919, איז צום סאָלטיס פון דאָרף בוקאָוו געקומען אַ מיליטערישער סערזשאַנט און אַ פּלוטאָנאָווי, וועלכע האָבען פער-לאַנגט, אַז דער סאָלטיס זאָל זיי בעזאָרגען אַ פוהר צו מיליטערישע צוועקען, דער סאָלטיס האָט זיי בעזאָרגט מיט אַ פוהר, און מיט זיי איז מיטגעפאָה-רען דער 17-יעהריגער פּריטשאַק און זיי זענען אַוועקגעפאָהרען.

פּריטשאַק איז אָבער מעהר נישט צוריקגע-קומען.

זיין פאָטער האָט וועגען דעם געמאָלדען דער פּאָליציי, און אַלע בעמיהונגען פון דער פּאָליציי איהם אויסצוגעפינען האָבען זיך נישט איינגעגעבען.

ערשט דעם 11-טען אַפּריל 1919 האָט דער פּאָ-ליציי סערזשאַנט פון ראַגאָוו פערהאַלטען 2 מילי-טער-לייט, וועלכע זענען געווען ענליך צו די 2 מיליטער-לייט, וועלכע זענען בשעתו געווען ביים סאָלטיס.

די פערהאַלטענע האָבען זיך לעגיטימירט אַלס סערזשאַנט באַלעסלאַוו וואָלסקי און פּלוטאָנאָווי יאַן יאַנקאָווסקי. זיי זענען אַרעסטירט געוואָרען און עס איז אַוועק אַנ'אויספאָרשונג.

דער סאָלטיס האָט אין די ביידע דערקענט, אַז זיי זענען ביי איהם געווען בשעתו. און גענומען די פוהר. זיי זענען דעריבער בעשולדיגט געוואָ-רען אין דער'מאָרדען דעם 17-יעהריגען פּריטשאַק.

דעם סערזשאַנט וואָלסקי איז געלונגען צו אַנט-לויפען, נאָכדעם, ווי ער האָט אויפגעבראָכען די קראַטעס אין תפיסה.

יאַנקאָווסקי איז געשטאַנען פאַר אַ מיליטער-געריכט און פער'משפט געוואָרען אויף 15 יאָהר תפיסה.

מיט אַ צייט שפּעטער איז באַלעסלאַוו וואָלסקי ווידער אַרעסטירט געוואָרען.

ביי דער אויספאָרשונג האָט ער געלייקענט, אַז ער זאָל האָבען געווען ביים סאָלטיס, מען האָט איהם בעפרייט, און דער פּאָליציי האָט זיך איינגעגעבען פעסטצושטעלען, אַז דעם מאָרד האָט אויסגעפיהרט אַ געוויסער יוליאַן גורעק, אַ מיליטער דעזערטיר.

איז אָבער דערזעלבער גורעק פער'משפט גע-וואָרען פאַר אַ גנבה אויף 1 יאָהר מיט 6 חדשים תפיסה. וויסענדיג, אַז איהם דראָהט אַ צווייטע פּראָ-צעס פאַר מאָרד, איז ער אַנטלאָפען פון תפיסה.

אין יאָהר 1928 איז ער ווידעראמאָל אַריינגעפאַ-לען אויף 3 יאָהר אין תפיסה, נאָכדעם ווי ער איז בעפרייט געוואָרען האָט ער זיך אָנגעגעבען אַלס וואָלסקי און איז ווידער אַריינגעפאַלען אויף פרישע 3 יאָהר אין תפיסה. אין משך פון דער צייט איז געלונגען פעסטצושטעלען, אַז גורעק און וואָלסקי איז איין און דערזעלבער פּערזאָן. אין די לעצטע טעג איז גורעק אַרעסטירט געוואָרען. ביי דער קאָנפראָנטאַציע מיט'ן פאָטער פון דערמאָרדעטען פּיאָטר פּריטשאַק איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז גורעק איז דער פאַקטישער מערדער פון פּרי-טשאַקען. ערשט דאַן האָט זיך גורעק מודה גע-ווען אין דעם מאָרד. ביי דער אויספאָרשונג האָט ער זיך אויך מודה געווען אין די אַלע פער-ברעכענס, וואָס ר'איז בעגאַנגען. פּריטשאַקען האָט ער דער'מאָרדעט דורך דערשטיקען, דעם טויטען קערפּער האָט ער אַריינגעוואָרפען אין די קוזשאַ-קעס און צוגעדעקט מיט צווייגען, דעם מאָרד האָט ער אויסגעפיהרט צוזאַמען מיט'ן פער'משפּט'ן יאַנ-קאָווסקי, וועלכער איז געשטאַנען אין דער תפיסה.

נעכטען בעת די געריכטס-פערהאַנדלונגען האָט זיך דער בעשולדיגטער נישט מודה געווען אין מאָרד.

נאָכ'ן אויסהערען די רעדע פון פערטיידיגער האָט דאָס געריכט אַרויסגעטראָגען אַנ'אורטייל, לויט וועלכען יוליאַן גורעק איז פער'משפּט גע-וואָרען אויף 12 יאָהר תפיסה.

פון האַנדעלס-געריכט

פירמע „אדאָלף קרענינג" רעגולירט אויף 40 פּראָצענט

אויף דער נעכטיגער זיצונג האָט דאָס האַנ-דעלס-געריכט בעשטעטיגט דעם רעגולאַציע-אָפּמאַך אין דער פירמע „אדאָלף קרענינג" (פּיעטריק. 136) מיט די קרעדיטאָרען. די פירמע רעגולירט אויף 40 פּראָצ. אויסצוצאָהלען אין 4 האַלב-יעהרליכע ראַטעס.

* * *

אין שייכות מ'ט דעם אופּאַדלאַשטש פון דער „אקצ. געז. קאַראָל שטיינערט", איז אויף דער נעכטיגער זיצונג פון האַנדעלס-געריכט בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען עמעריטור פאַר די פאַ-מיליעס פון די פערשטאָרבענע ראָבערט און קאַרל שטיינערט.

דאָס געריכט האָט גענומען צו קענטניש די ערקלערונגען פון די געריכטס-קאָמיסאַרען, און פאַר די פאַמיליעס בעשטימט עמעריטורען צו 1500 זל. יעדען חודש.

* * *

אין שייכות מיט דעם אופּאַדלאַשטש פון דער פירמע „ג. ענגעלהאַרד'ס יורשים" איז אַלס סינדיק נאָמינירט געוואָרען יוזעף טשאַרני.

* * *

אויף דער לעצטער זיצונג פון האַנדעלס-געריכט איז אַלס געריכט-קאָמיסאַר פון דער פירמע „קאַראָל ראָמאַן" נאָמינירט געוואָרען דער האַנ-דעלס-ריכטער טעאָדאָר גוטעסקינד.

פּאַבאַר פון יאָהרגאַנג 1912

מאָרגען, דאָנערשטאָג, דעם 4-טען ד. ח. דאַרפען זיך שטעלען פאַר דער קאָמיסיע נומער 1 (אַל. קאָשטשושקי 21) די פּאָבאָראָווצעס פון יאָהר-גאַנג 1912, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2-טען קאָמיסאַריאַט מיט די אותיות:

K M P

פאַר דער פּאָבאָר-קאָמיסיע נומער 2 (אָגראָ-דאָווא 34) די פּאָבאָראָווצעס פון יאָהרגאַנג 1912, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1 קאָמיסאַריאַט מיט די אותיות:

F G H Ch I L

פאַר דער פּאָבאָר-קאָמיסיע נומער 3 (פּיעט-ריקאָווער 165) די פּאָבאָראָווצעס פון יאָהרגאַנג 1911, וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 3-טען קאָ-מיסאַריאַט מיט די אותיות:

A B C Ch D E F H I J L Ł

שטעלט אייערע קינדער פּאָקען

פון 4-טען ביז'ן 20-טען מאַי

אין משך פון 4 ביז'ן 20 מאַי וועט מען שטעלען פּאָקען די קינדער, געבוירענע אין יאָהר 1932, און די קינדער, וואָס מען האָט ביז-איצט נישט געשטעלט קיין פּאָקען.

די פּעראינטערעסירטע דאַרפען זיך מעלדען טעגליך פון 8 ביז 10 אין דער פריה אויף פאָל-גענדע 6 ערטער: בזשעזשינסקאַ 4, פּושטשיאַוואַ 86, קאָפּערניקאַ 19, סאָסנאָוואַ 1 און לימאַנאָוו-סקיעגאָ 37.

וועגען לוסי און מישאַ

גערמאַן

לייענט אין מאָרגענדיגען נומער

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: י. קאָפּ-ראָווסקי (נאָוואָמיעיסקאַ 15), ס. טראָווקאָווסקי בזשעזשינער 56), מ. ראָזענבלום (שרודמיעיסקאַ 21), מ. באַרטאָשעווסקי (פּיעטרקאָווער 95), י. קלופּטאַ (קאָנטנאַ 54), ל. טשינסקי (ראָקיטשינער 53)

די תפיסה האָט זיי „געדינט"

(א) אויף נאָוראָט 34 האָבען זיך אַריינגע-כאַפּט גנבים און געפּרובט אויפברעכען אַ שלאָס פון אַ וואוינונג, דאַרף זיך אָבער מאַכען, אַז די שכנים האָבען בעמערקט די גנבים ביי דער „אַרבייט" און זיי געוואָלט פערהאַלטען. די גנבים האָבען זיך אָבער אַנטקעגענגעשטעלט און עס איז געקומען צו אַ געשלעג אויף מעסער'ס און צוויי גנבים זענען פערוואונדעט געוואָרען. אין מיטען דערינען איז אָנגעקומען פּאָליציי און ביידע גנבים: שיכט און זשרובעק זענען אַרעסטירט געוואָרען.

ערשט האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ביידע זענען אין זעלבען טאָג געהאַט בעפרייט געוואָרען פון תפיסה, וואו זיי זענען געזעסען אויך פאַר אַ גנבה.

פערשווינדען קינד פון קר.-קאַסע-קליניק - געפונען געוואָרן

א דאַנק דעם „נייעם פאָלקסבלאַט" האָבען 2 מוטער'ס צוריקבעקומען זייערע אייגענע קינדער

ווי מיר האָבען שוין נעכטען מיטגעטיילט, האָט אין וועכנערין-קליניק פון דער קראַנקען-קאַסע אויף דער לאַגעווניצקאַ גאַס פּאַסירט אַ רעטזעל-האַפטע געשיכטע מיט אַ פערשווינדען יודיש קינד.

אַ דאַנק דער ידיעה פון אונזער צייטונג, איז דער ענין נעכטען אויפגעקלערט געוואָרען. ווי ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, האָט די קראַנקען-שוועסטער דאָס קינד אַרויסגעגעבען אַנ'אַנדערע קינפּעטאָרין, פרוי בערגמאַן, פון בזשעזשינער 31.

דער ענין איז אויפגעקלערט געוואָרען צוליב אַ צופאַל: אין דעם הויז וואו ס וואוינט די מוטער פון דעם פערשוואונדענעם קינד, ציגעל-גאַס 23 איז צו אַ שכנ'טע געקומען אַ קרובה און דערצעהלט, אַז אויף בזשעזשינער 31 איז אַ גע-וויסער בערגמאַן אַהיימגעקומען פון דעם זעלבען קליניק מיט אַ קינד, און זי שרייט, אַז מ'האָט איהר אַרויסגעגעבען אַנ'אַנדער קינד.

דער פאָטער איז באַלד אוועק אויף בזשע-זשינער 31 און מיט אַ פּאָליציאַנט אַריין אויף דער אָנגעגעבענער אַדרעס, און פאַקטיש דערקענט זיין קינד, וועלכעס האָט געהאַט עטליכע וואונדען אויפ'ן קעפּעל וואס ס'איז געקומען צוליב'ן שווע-רען געבורט. דער פאָטער מיט'ן פּאָליציאַנט זענען אוועק מיט'ן קינד אין קליניק און דאָ האָט זיך טאַקע אַרויסגעשטעלט, אַז די פרוי בערגמאַנ'ס קינד געפינט זיך נאָך אין קליניק. די באַרמהערציגע שוועסטערן האָבען בעשטעטיגט, אַז דאָס קינד איז ברוינער'ס, און דער פאָטער איז אַוועק אַ היים מיט זיין קינד.

דער פאַל מיט'ן אויסטוישען די קינדער, האָט ביי די קליניק-בעאַמטע אַרויסגערופען אַ צעדרודערונג.

אַזוי אַרום האָבען ביידע מוטער'ס צוריקבע-קומען זייערע קינדער.

דער ראטמאן עוואלד איז ארעסטירט

עס ווערט גערופען א ספעציעלע זיצונג פון פרעזידיום פון שטאט-ראט

אינטערוויו פון וויצע-פרעזעס ד"ר ל. שיפמאן

אין צוזאמענהאנג מיט'ן בריף וועגען דער סקאנדאליעזער האנדלונג פון ראטמאן עוואלד, וועלכען מיר האבען מודיע געווען אין נעכטיגען נומער פון אונזער צייטונג, האט דער וויצע-פרעזעס פון שטאט-ראט ד"ר ל. שיפמאן נעכטען זיך געווענדעט צום פרעזעס פון שטאט ראט אנדזשעיאק, און מיט איהם קאנפערירט וועגען דעם סקאנדאליעזען ענין עוואלד.

וויצע-פרעזעס ד"ר שיפמאן האט פארגעלייגט צוזאמענצורופען א ספעציעלע זיצונג פון פרעזידיום פון שטאט-ראט, כדי אויסצופארשען די האנדלונג פון ראטמאן עוואלד און צו ציהען די געהעריגע קאנסעקווענצען.

פרעזעס אנדזשעיאק האט געענטפערט, אז די טעג רופט ער א ספעציעלע זיצונג פון פרעזידיום וועגען דעם אויבענדערמאנטען ענין.

* * *

אין שייכות מיט'ן סקאנדאליעזען ארויסטריט פונ'ם ראטמאן עוואלד, איז ער נעכטען, אויפ'ן אויפטראג פון פראקוראר, ארעסטירט געווארען.

טעקסטיל-ארבייטער-שטרייקען און הונגער-שטרייקען

(א) אין די לעצטע טעג האבען אויסגעבראכען שטרייקען אין א רייהע טעקסטיל-פאבריקען, צוליב דעם וואס די פירמעס פיהרען נישט אויס דעם ראטיפיקאציע-אפמאך.

אין איליגע פאבריקען האבען די שטרייקענדיגע ארבייטער אקופירט די פאבריקען און געהען פון דארט נישט ארויס.

אין זילבערשפיץ'ס פאבריק האבען די ארבייטער דערקלערט א הונגער-שטרייק, און נעכטען האט די שטאטישע פאגאטאוויע ערטיילט הילף 7 פערהלשטע ארבייטער, און אויך אין די פאבריקען פון בוהלע, דאמבראווסקא 21 האבען פינף ארבייטער פערהלשט צוליב הונגער.

אין פינסטערס פאבריק הויבען די ארבייטער אן אויך א הונגער-שטרייק.

אין "ווידזעווער מאנופאקטור" האט מען געכטען צוריק אנגעהויבען צו ארבייטען.

שטארקע אויפלעבונג אויפן טעקסטיל-מארק אין לאדז

(אג) אין דער לאדזשער טעקסטיל-אינדוסטריע הערשט ווייטער א שטארקע אויפלעבונג. עס זעגען פאראן א סך פראווינצער סוחרים, בעזונדערס שטארק פערטרעטען זענען די סוחרים פון גאליציען, דאן פון פאמערן ווי אויך פון בצוו. קאנגרעס פויילען. די אויפלעבונג איז אין אלע בראנזשען סיי אין דער ביינוועל-בראנזשע, ווי אויך אין דער וואל און זיידען-בראנזשע. די גרעסטע טראנזאקציעס זענען געמאכט געווארען מיט זומערדיגע דאמען-שטאפען. די פרייזען פון די דאזיגע שטאפען זענען פעסטע ווייל עס פיהלט זיך אלץ ווייטער א דוחק אין די דאזיגע סחורות.

נישט קוקנדיג אויף דער שפעטער צייט אין די פראדוקציע פון די זומער-סחורות ווייטער אין פולען גאנג. עס האבען זיך צוליב דעם שטארק פערקלענערט די זאפאסען פון באוועל גארן און קאמגארן גארן.

די טראנזאקציעס ווערען געשלאסען אויסשליסליך פאר מזומן. די שטימונג איז א זיכערע און עס הערשט די איבערצייגונג, אז עס וועט זיין א גוטער סעזאן און אז ער וועט לאנג אנהאלטען.

טראגישער זעלבסטמארד פון א לאדזער יודישען סוחר

אויסגעטרונקען סם אין זשאביניעץ

די זעלבסטמארדען ביי יודישע סוחרים אין לאדז האבען לעצטענס אנגענומען אן עפידעמישען כאראקטער.

נעכטען זענען די יודישע סוחרים פון נאוואמיעסקא-גאס ווידער אויפגעציטערט געווארען פון א זעלבסטמארד פון אן אנגעזעהענעם יודישען סוחר.

דער 54-יעהריגער משה ראזענצווייג האט יאהרען-לאנג געפיהרט א גאלאנטעריע-געשעפט אויף נאוואמיעסקא 24 (פריוואט-וואוינונג וואלבארסקא 3). צוליב'ן קריזיס איז ער געצוואונגען געווען ס'געשעפט איבערצוגעבען, און די לעצטע צייט האט ער זיך מפרנס געווען פון די 40 זל. פענסיע, וואס ער האט בעקומען, וואס ער האט אויך פערלוירען.

נעכטען איז ער אין א מאמענט פון פערצווייפלונג געפאהרען קיין זשאביניעץ, און זיך פערסמט. נאך א שעה ראנגלען זיך אין יסורים איז ער אין שפיטאל געשטארבען.

—=):0:(=—

אויטא-ארגיעס

(א) ביי דער קאלישער באהן-סטאציע האט פאליציי ארעסטירט דעם שאפער סטאניסלאוו לאדאנסקי, וועלכער האט אויף וואלבארסקא גאס איבערגעפאהרען מיט זיין אויטא אויפסטויט די 5-יעהריגע הינדע גזשיבא.

(2) אויף קאפערניקא 59 איז ארונטערגעפאלען אונטער אן אויטא, דער 8-יעהריגער הערמאן ריינהאלד, וועלכען די פאגאטאוויע האט אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

דער שאפער מיט'ן אויטא איז נעלם געווארען.

2 מיליאן אומזיסטע מיטאגען ארויסגעגעבען ביי די פייערלעשער

אויפ'ן רוף פון וואיעוואדישען ארבייטסלאזען קאמיטעט, האבען די פרייוויליגע פייערלעשער געעפענט אויף 11 ליסטאפאד 4, נאפיורקאווסקיעגא 64 און זגערזשער 47, קוכען פאר אומזיסטע מיטאגען.

א ספעציעלער קאמיטעט מיט'ן וויצע-קאמענדאנט בראש האט געזארגט, אז די מיטאגען זאלען זיין וואס מעהר נאהרהאפט.

אין משך פון די לעצטע 5 חדשים זענען ארויסגעגעבען געווארען צוויי מיליאן אומזיסטע מיטאגען.

דאס געשפרעך פון טאג איז:
לוסי און מישא
געדמאן.
לייענט אין מארגענדיגען נומער

TEATR MIEJSKI
pod kierown. art. St. Wysockiej

דעם 5-טען מאי און פאלגענדע טעג!

Zielona
Kotwica
(גרינער אנקער)

קאמעדיע אין 3 אקטען, 4 בילדער פון
STANISŁAW BAL

עס נעהמען אנטייל:
J. Chojnacka, W. Niedziałkowska, H. Skrzydłowska, J. Wasintyńska, L. Dytrych, M. Lenk, K. Łabędzki, Wł. Matuszkiewicz, Jan Mrozinski, Z. Rzęcki, K. Szubert, L. Śliwiński, Surzyński, M. Węgrzyn, J. Winawer, St. Winczewski, M. Znicz.

רעזשי: H. Szletyński
דעקאראציעס: St. Jarocki

בילעטען שוין צו בעקומען אין בעשטעלונגס-קאסע טראגוטא 1.

טעאטער "סקאלא"

היינט, מיטוואך, 9 אווענט

מ. ווינדער פרעזענטירט די גרויסע אמעריק. געסט, די סטארס פון ניו-יארק

לוסי און מישא
גערמאן
איילט צו זעהן!
ווייל נור נאך עטליכע טעג
וועלן די קינסטלער שפילן
די לעצטע טעאטער-סענסאציע
מאמע
און
שוויגער
פאלקס-שפיל אין 3 אקטען פון קאלמאנאוויטש
מוזיק פון לאסקאווסקי. רעזשי: מ. גערמאן.
מיט'ן ארקעסטער פירט אן ד. בייגעלמאן

מארגן, דאנערשטאג, 9 אווענט
מיט לוסי און מישא גערמאן
מאמע
און שוויגער
הנחה-בילעטן גילטיק.
בילעטן צו בעקומען אין קאסע.

אכטונג! שידכים און גרופן, וואס ווילן בעניצן פון הנחה-בילעטען, בעטע זיך ווענדען יעדען טאג אין קאנצעלאריע פון "סקאלא"-טעאטער פון 11—2.

א טייערע טראמוואי-רייזע

(2) ביי יעקב פליישער, וועלכער איז נאר וואס געקומען פון דייטשלאנד, האט מען אויף דעם טראמוואי נומער 14, ארויסגע'גנב'עט פון טאש א פארטמאנעל מיט 150 דאלאר און פערזענליכע דאקומענטען. דעם גנב האט זיך נאך נישט איינגעגעבען צו כאפען.

ר. איזראעל

משפחות אין פלאמען

סענסאציאנעלער ראמאן פון יודישען פאמיליען-לעבען

(154

— נאך איידער די באראנין האט זיך געזעגענט מיט דעם אויספארשונגס-ריכטער ביאלאפאלסקי, האט זי געפונען פאר נויטיג אפצושטאטען א וויזיט ביי דער רביצין רחל'ע וויס. דאס איז מעהר נישט געווען דיזעלבע שעהנע און מאיעסטעטישע פרוי פון איהר פיגור איז נאר געבליבען א שאטען; שטענדיג פערזארגט, פערטרויערט און איינגעדארט פאר דעם, וואס ס'האט די רביצין פריהער געקענט איז כמעט געווען אונגלויבליך, אז דאס זאל זיין דיזעלבע פרוי.

אויף דער רביצין האט אזוי שטארק געווירקט דאס פערשווינדען ווערען פון מרימען מיט דוד'ן, וויפיל מיה האט זי נישט אוועקגעלייגט אז זי זאל זיך דערוויסען וואו זיי זענען אהינגעקומען, וויפיל אנשטרענגונגען האט זי געמאכט און געהיים מאר איהר מאן, אז זי זאל דערגיין דאס ארט וואו די זענען, ס'איז אבער אלץ געווען אומזיסט, זי האט זיך אבער גארנישט געקענט דערוויסען, יעדעס מאל ווען ס'איז דער רביצין געווארען טרויעריג אויף דער נשמה, האט זי ארויסגענומען דעם דאקומענט וואס זי האט צוגענומען דעמאלט גלייך נאך דעם טויט פון גיטעלע ווייספעלד, און האט איבערגעלייענט איינמאל און נאכאמאל.

— אלץ איז פערפאלען האט זי געטראכט, דאס וועל איך קיינמאל נישט מעהר ברויכען, קיינמאל וועט דאס מיר מעהר נישט צונוץ קומען, איינזאם איז די רביצין איצט געווען אויף דער וועלט (זי האט נאך געהאט יונג בלוט און ענערגיע, וועלכע זי האט נישט געהאט וואו און אויף וואס אויסצולארען, איהר מאן איז געווען פערנומען אין לערנען און אין זיינע קהלשע עסקים, מיט קיין קינדער איז זי נישט געבענשט געווארען, איצט איז איהר אויך אוועקגענומען געווארען דוד און מרים, וועלכע זי האט געדארפט ווייטער ערציהען נאכ'ן טויט פון גיטעלען און זיין זייער בעשיצער'ין, דעריבער איז קיין וואונדער נישט די גרויסע איבערראשונג וואס ס'איז געווען פאר דער רביצין דאס ערשיינען פון דער באראנין גוטאר. די רביצין האט נישט געוואוסט צי ברענגט איהר דער וויזיט פון דער באראנין גליק אדער אומגליק, יעדענפאלס איז עס געווען אן ענדערונג אין איהר לעבען. יעדענפאלס האט זי געוואוסט אז זי ברענגט מיט זיך עפעס נייעס, הגם פון די עטליכע ביז-איצטיגע געשפרעכען מיט דער באראנין, אין די רביצין געווען איבערצייגט אז קיין ספעציעלען גוטען פריינד האט זי נישט פאר זיך.

— ענטשולדיגט, פרוי וויס, האט די באראנין גיזאגט, וואס איך האב זיך ערלויבט אייך צו שטערען און קומען צו אייך.

— איך האב אייך נישט וואס צו ענטשולדיגען, איך פערוועהר קיינעם נישט צו קומען צו מיר. בעזונדערס אייך, ווען איך האב שוין לאנג געשטרעבט צו זעהען און נישט געוואוסט ווי אזוי.

— איהר האט מיך געשטרעבט צו זעהען? צוליב וואס? אויב מ'קען וויסען.

— פארוואס זאל מען נישט קענען וויסען, איך וועל אייך דאס באלד זאגען, ביטע נעהמט פלאץ. און מיר וועלען זיך קענען רוהיג אדורכשמועסען, איך מיין, אז איהר זענט אויך נישט געקומען אהער אט גלאט אזוי, כדי מיר א וויזיט אפצושטאטען.

— ריין, פערשטעהט זיך, אונזערע פערהעלטנישען זענען נישט אזעלכע, געוויס בין איך אהער געקומען אין אנדערע ענינים.

די באראנין האט זיך אוועקגעזעצט אויף דעם פארגעלעגטען שטוהל, און האט געווארט ביז די רביצין וועט איהר זאגען צוליב וואס זי האט זיך געוואלט מיט איהר בעגעגענען.

— איך האב אייך געוואלט זעהען צוליב ניעם, האט די רביצין טאקע באלד אנגעהויבען כדי איהר זאלט מיר זאגען וואו מרים מיט דוד'ן געפינען זיך.

— האלט איהר דען, אז מרים מיט דוד'ן וועגען ערגעץ צוזאמען, האט די באראנין פילדייטיג געפרעגט.

— נישט איך האלט אזוי, נאר איך בין זיער איבערצייגט, אויף וויפיל איך אריענטיר זיך נאר גוט.

— איך וועל אייך מודה זיין, אז איהר האט נישט קיין טעות. זיי געפינען זיך טאקע צוזאמען איך וויל אייך זאגען זייער אדרעס ווייל איך האלט אז אייער אנוועזענהייט אויפצוקלערען א געוויסען ענין, וועט אפילו נויטיג זיין.

— וואו וועט מיין אנוועזענהייט נויטיג זיין?

— ביי דוד'ן מיט מרימען, איהר וועט זיי דארפען אויפקלערען א געוויסע זאך, א געוויסע געשעהניש אין זייער לעבען, וועגען וועלכער זיי ווייסען נישט און וועלכע איהר האלט פאר א גרויסען סוד ביז איצט.

— פרוי באראנין, וואס זענען דאס פארא ווערטער? ווער זענט איהר און וואס ערלויבט איהר זיך אקעגען מיר?

— איך האב דוכט זיך אבסאלוט נישט אנגעזאגט רעהרט אייער כבוד און איך מיין ווייטער נישט אייך צו בעליידיגען, איך בין מיט מיין לעבען פעראינטערעסירט מיט דעם גרויסען סוד, וואס ווערט אויסבעהאלטען אין דער משפחה ווייספעלד, און דעריבער געה איך פון פאדעם צום קנויל, כדי איהם סוף-כל-סוף איבערצושניידען, אזוי קען ווייטער נישט געהען, ס'מוז ענדליך צו דעם אלעם געמאכט ווערען א גרעניץ, ביז דאנען און ווייטער נישט.

דאס ערשטע מאל זייט א לאנגער צייט זאט די באראנין אזוי ליידענשאפטליך, מיט אזויפיל הארץ און נשמה גערעדט, זי האט געוואלט די רביצין מיט איהרע ווערטער איבערצייגען, אז זי איז מיט איהר אייגענעם לעבען פשוט בלוטיג פעראינטערעסירט אין דעם אז דער סוד זאל ענטפלעקט ווערען.

— פאר מיר איז דאס נישט קיין סוד, רביצין, גלויבט מיר, אז איך פערזענליך ווייס אלץ, אבער ווען איך וועל דאס אלץ דערצעהלען אהן שום דאקומענטען, אהן שום בעווייזען, אין דער האנד, וועל איך אנגעהען פאר א משוגענער. און מ'וועט מיך אפשיקען אין משוגעים-הויז, איך בין געווען גענוג אומגליקליך אין מיין לעבען, גענוג, האב איך געליטען, די איינציגע האפנונג אויף א רוהיגער צוקונפט איז געווען די וואס איך האב פיל געלד און דורך דעם געלד וועל איך אלץ קענען צוריק אין ארדנונג ברענגען דאס וואס איז אמאל אזוי קאליע געווארען.

די רביצין האט אזש געציטערט פאר שרעק, זי האט נישט געוואוסט וואס זי זאל ענטפערען, טרעהרען האבען זיך איהר געשטעלט אין די אויגען און זי איז געווען נאהענט צום חלש'ן, זי האט זיך אנגעהויבען משער צו זיין ווער ס'בעהאלט זיך אונטערן נאמען פון דער באראנין גוטאר, דאס איז פאר דער רביצין געווען שוין גאנץ וואהרשיינליך, אבער דאס אלץ האט זיך דאך געקענט ענדיגען זעהר שלעכט פאר איהר פערזענליך.

(פארטזעצונג קומט).

די פּאָגראָמען אין דייטשלאַנד

און אַמאָליגע פּאָגראָמען אין רוסלאַנד

ווי די דייטשע פאָלקס-מאַסען און די דייטשע אינטעליגענץ פערהאַלטען זיך צו די היטלעריסטישע ברוטאַליטעטען. — די גרויסע ווירקונג פון די וועלט-פּראָטעסטען.

פון יעקב לעשצינסקי.

דער בעקאַנטער פּובליציסט יעקב לעשטשינסקי, וועלכער איז, ווי בעוואוסט אַרעסטירט געוואָרען דורך דער היטלער-פּאָליציי און איז שפּעטער אַרויסגעשיקט געוואָרען פון דייטשלאַנד — האָט פון פּראַג, וואו ער געפינט זיך איצט, צוגעשיקט צום ניו-יאָרקער „פאָרווערטס" אַ זעהר אינטערעסאַנטען אַרטיקעל, אין וועלכען ער פיהרט דורך אַ פערגלייך צווישען די פּאָגראָמען אין דייטשלאַנד און די אַמאָליגע פּאָגראָמען אין רוסלאַנד. יעקב לעשטשינסקי שרייבט צווישען אַנדערען:

אומזיכערקייט — דאָס איז געוויס די גרעסטע טראַגעדיע פון יודען. דער שטענדיגער שרעק פאַר אָנפאַלען, די שטענדיגע מורא, אַז אָט בעפאַלט מען דיך, אַז אָט רייסט מען זיך אַריין אַפילו אין דיין הויז — דאָס איז נאָך ערגער פון אַ ברוטאַלען פּאָגראָם.

אין אַזאַ צושטאַנד לעבען די גאַנצע צייט פון היטלערס הערשאַפט די יודען אין בערלין. און נאָך ערגער איז דער צושטאַנד פון די יודען אין די דייטשע פּראָווינץ-שטעט.

דערביי דאַרף מען געדענקען דעם גרונד-אונטערשייד צווישען דער פּאָגראָם-שטימונג אין דייטשלאַנד איצט און די פּאָגראָמען אין צאַרישען רוסלאַנד.

אין די ערגסטע צייטען אין רוסלאַנד כאָטש עס איז געווען קלאָר, אַז די רעגירונג אָרגאַניזירט און פיהרט אָן מיט די פּאָגראָמען, זענען דאָך די פּאָגראָמען געווען אַן אומגעזעצליכע זאַך, אַ פערברעכען. די רעגירונג האָט ערגעץ, הינטער די קוליסען, געדרעהט דאָס פּאָגראָם-רעדעל, אָבער פון יוצא וועגען האָט זי געמוזט שיקען פּאָליציי אָדער סאָלדאַטען צו פערטיידיגען יודען. עס פלעגט זיך אַלזאָ בעקומען, אַז די זעלבע רעגירונג, וואָס זי האָט אָנגעהייצט די מאַסע אויף די יודען האָט סוף כל סוף געזאָלט און געמוזט שיסען אין דער מאַסע, אום איהר צו ווייזען, אַז עס איז פערהאַן אַ מאַכט אין לאַנד און די מאַכט האָט געזעצען. וועלכע זי פערטיידיגט. און מען קאָן נישט ווילדעווען און שלאָגען און ראַבעווען און הרגענען אַפילו יודען אָהן אַ סוף און אָהן אַ גרענעץ.

די צאַרישע רעגירונג האָט דאָס געטון, פערשטעהט זיך, נישט אַזוי צוליב די יודען, ווי צוליב זיך און צוליב די פּריצים, ווייל זי האָט שטענדיג מורא געהאַט, אַז דער פריי געלאָזטער המון קאָן לייכט איבערגעהן צו ראַבעווען פּריצישע מאַיאָנטקעס און הרגענען פּריצים אָדער גאָר הרגענען פּאָליציסטען און ברענען פּאָליציי-געביידעס. די צאַרישע רעגירונג איז דעריבער געצוואונגען נישט נאָר צו פערדעקען און בעהאַלטען איהר אַנטייל אין די פּאָגראָמען, נאָר אויך זי, אומבעדינגט רעכטצייטיג אָבצושטעלען, איינצוהאַלטען דעם פריי-געלאָזטען המון, אויפשטעלען אָרדנונג און ווייזען דעם כח פון איהר מאַכט.

גאָר אַנדערש איז איצט די לאַגע אין דייטשלאַנד, די רעגירונג אָרגאַניזירט אָפען און אונפערשעמט דעם פּאָגראָם-צושטאַנד. רעגירונגס-מענשער ווי דער מיניסטער געהרינג, ערקלערען חוצפּה'דיג, אַז זיי נעהמען אונטער זייער שוץ די שלעגער און די בעפאַלער און נעהמען אויף זיך די פערענטוואָרט-ליכקייט. אין לאַנד הערשט „רוה און אָרדנונג", ווייל דער פּאָגראָם-צושטאַנד איז אַ געזעצליכער, אַ טייל פון רעגירונגס-פּראָגראַם. ער ווערט אויסגעפיהרט פון די רעגירונגס-דעפּאַרטאַמענטען אַליין, ווייל די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען זענען דאָך פאַקטיש די איצטיגע רעגירונג.

אמת, דער פּאָגראָם ווערט געהאַלטען אין בעשטימטע גרעניצען, ווערט נישט פערוואַנדעלט אין מאַסען-שחיטות און גאַסען-הריגות, נאָר בעגרעניצט זיך מיט איועקשלעפּען און הרגענען איינצעלנע יודען, מיט פערוואונדען און צובלוטיגען צעהנדליגער אָדער הונדערטער און מיט בעראַבעווען הונדערטער אָדער טויזענטער. ער קאָן אָבער אָנהאַלטען יאָהרען, ער קאָן דורכגעפיהרט ווערען גרינדליך. ער קאָן ווערען אַ נאָרמאַלער צושטאַנד פון געזעלשאַפטליכען לעבען, אַן אָפענער טייל פון דער רעגירונגס-אַרבייט, דורכגעפיהרט און אויסגעפיהרט אָפען און געזעצליך פון די רעגירונגס-דעפּאַרטאַמענטען.

אָט אין דעם בעשטעהט די טראַגעדיע: מיר האָבען דאָ אַ געזעצליכען פּאָגראָם! אַ פּאָגראָם, נישט בעהאַלטען אָרגאַניזירט, נאָר אָפען אויסגעפיהרט, ווי אַ טייל פון אַ רעגירונגס-פּראָגראַם! אַזאַ פּאָגראָם האָבען מיר נאָך אין אונזער ליידענס-געשיכטע נישט געהאַט.

און נאָך איין אונטערשייד איז פערהאַן צווישען די בלוטיגע צאַרישע פּאָגראָמען און די „בלוט לאָזע" היטלערישע פּאָגראָמען: אַ יודישער פּאָגראָם אין אָדעס, וואו יודען האָבען אויסגעמאַכט פערציג פּראָצענט פון דער בעפעלקערונג, צי אין קיעוו, וואו יודען האָבען אויסגעמאַכט דרייסיג פּראָצענט פון דער בעפעלקערונג, און אין בידע שטעט האָבען זיי אויסגעמאַכט מעהר ווי אַ העלפט פון אַלע סוחרים און קרעמער — אָט אין אַזעלכע „יודישע" שטעט האָט אַ פּאָגראָם צוטרייסעלט דאָס גאַנצע לעבען, האָט געשטערט און אָבגעשטעלט דעם גאַנצען האַנדעל, געמאַכט שטעהן די בירזשע, אַריינגעטראָגען אומאָרדנונג אין אַלע ווינקעלעך פון לעבען פון שטאָט און אַפילו פון דער גובערניע און האָט דעריבער נישט געקאָנט לאַנג געדויערען.

גאָר אַנדערש איז אין בערלין, וואו יודען מאַכען אויס סך הכל פיר פּראָצענט און צווישען קרעמער און הענדלער אַ וועלכע 5—6 פּראָצענט, געוויס, האָט דער איינטאָגיגער באיקאָט, דעם 1. אַפּריל נישט ווייניג שאָדען געבראַכט דער גאַנצער בעפעלקערונג און נישט ווייניג צוטרייסעלט דאָס עקאָנאָמישע לעבען. דאָס לעבען איז אָבער נישט געוואָרען פּאַראַליזירט, וועגען אָבשטאַרבען אַפילו פון איינצעלנע עקאָנאָמישע צווייגען קאָן גאָר קיין רייד נישט זיין. און די כלומרשטע יודישע פעסטונג, די בירזשע האָט די גאַנצע צייט פון היטלערס הערשאַפט און אין דעם טאָג פון באיקאָט גאָר געהויבען די פּרייזען פון די אַקציעס. די דאָזיגע כלומרשט יודישע פעסטונג האָט גאָר נישט בעמערקט נישט קיין אָנפאַל אויף יודען, נישט קיין באיקאָט אויף יודישע געשעפטען און נישט קיין ניינגונג אַפילו אויסצושליסען יודען פון גאַנצען אַרומיגען לעבען. דערפאַר האָט זי זעהר גוט בעמערקט, אַז היטלער האָט אָפּגעשאַפט די קאָמוניסטישע פּאַרטיי, אַז ער שאַפט אָב די סאָציאַל-דעמאָקראַטישע פּאַרטיי און די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען און זאָגט צו צו שטיצען און שיצען פּריוואַט-קאַפּיטאַליזם.

אין דייטשלאַנד קאָן מען, אַלזאָ, מאָנאַטען און יאָהרען האַלטען די יודישע בעפעלקערונג אין איין פּאָגראָם-שרעק, דורכפיהרען אַפילו טיילווייזע פּאָגראָמען, אָרגאַניזירען איבער'ן גאַנצען לאַנד אַן עקאָנאָמישען פּאָגראָם-באיקאָט, און דאָס אַרומיגע לעבען וועט זיך כמעט געהן זיין נאָרמאַלען גאַנג.

אין דער אמתן איז אָהן שום צווייפעל פּ[illegible]גער קומען אין דייטשלאַנד אַ ריכטיגער פּאָגראָם — נישט ווי אין אוקראַינע און נישט ווי אין ווייס-רוסלאַנד, אָבער פאָרט אַ פּאָגראָם, וואָרום יודישע לעבענס זענען געגאַנגען פערלוירען, נאָר ווייל זיי זענען געווען יודען. יודיש בלוט האָט מען גע-צאַפּט, ווייל עס איז געווען יודיש, און דער שטענדיגער פּאָגראָם-שרעק, וואָס הענגט איבער די יודישע קעפּ און דריקט זיי צו דער ערד, מאַכט דאָס לעבען ביטערער און פינסטערער, ווי אַ ווירקליכער פּאָגראָם.

די דייטשע רעגירונג צינדט זיך אָן פון כעס, ווען מען שטעלט זי אויף איין ברעט מיט דער צאַרישער רעגירונג און מען בעשולדיגט זי אין פּאָגראָמען. קאָנען מיר איהר צוליב טון און צוגעבען, אַז קיין פּאָגראָמען אין זין פון אויסהרגענען טויזענדער אָדער אַפילו הונדערטער יודען זענען אין דייטשלאַנד נישט פאָרגעקומען. אָבער אַבסאָלוט נישט דערפאַר, ווייל די איצטיגע דייטשע הערשער זענען מענשליכער, ווייניגער בלוט-דורשטיג, ווי די צאַרישע רעגירונג. איך רעכען, אַז אין דער הינזיכט קאָנען קאָנקורירען מיט ניקאָלאַיען אי געהרינג, אי געבעלס, אי אַפילו היטלער אַליין. וואָס שטאָרט זיך די לעצטע צייט צו טראָגען אַ מאַסקע פון ציוויליזירטקייט און נאָבעליגקייט.

אָבער ווי שטעהט עס געשריבען, אַז עס מוזען זיין טויזענדער הרוגים, אַז עס מוזען זיין אָבגעשניטענע אויערען און אויסגעבראָכענע הענד און פיס, ווי אין אַמאָליגען ביאַליסטאָקער פּאָגראָם, אַז מען זאָל עס קענען רופען מיט'ן נאָמען פּאָגראָם? און צעהנדליגער פערשלעפּטע אין די היטלערישע קאַזאַרמעס, וואו מען האָט זיי וואָכען-לאַנג געשלאָגען און געמוטשעט אַזוי, אַז זיי געצוואונגען לעקען דאָס בלוט פון די וואונדען איינער ביים אַנדערען — דאָס פערדינט נישט דעם נאָמען פּאָגראָם? און צעהנדליגער דערהרגעטע און אַריינגעוואָרפענע אין די קאַנאַלען אָדער אַרויסגעוואָרפענע אין וואַלד אַריין — דאָס פערדינט נישט דעם נאָמען פּאָגראָם? און וועלען אפשר לייקענען די היטלער-חיות, אַז עס זענען געווען אין די לעצטע מאָנאַטען עטליכע צעהנדליג יודישע דערהרגעטע און עטליכע הונדערט פערוואונדעטע?

זיי ווייסען געוויס אַ סך מעהר פון אונז. וואָרום וועגען גאָר אַ גרויסער צאָהל יודישע קרבנות ווייס נאָר די פּאָליציי און נישט די יודישע געזעלשאַפט, די היטלער-רעגירונג פערבאָט יודישע שחיטה און ערקלערט עס מיט רחמנות אויף בהמות און עופות. אָבער זי וועט נישט קאָנען לייקענען, אַז אויף איהר געוויסען בלייבען צעהנדליגער פערניכטעטע יודישע לעבענס און הונדערטער יודישע קאַליקעס.

און אויב עס זענען אין דייטשלאַנד נישט געפאַלען אַזוי פיל קרבנות און מען האָט נישט פערפלייצט דאָס לאַנד מיט יודיש בלוט, ווי אין אוקראַינע, איז דאָס נישט דאָס פערדינסט פון דער היטלער-רעגירונג. היטלערס פּאָליציי האָט פאַר דער גאַנצער צייט פון די אָנפאַלען און מעדערייען נישט בעשטראָפט קיין איין מערדער און קיין איין אָנפאַלער. דער-מיט האָט זי ווי געזאָגט, אַז זי לאָזט יודען אויף הפקר און מען קאָן מיט זיי טון וואָס מען וויל. דאָ האָבען געווירקט גאָר אַנדערע אורזאַכען, ערשטענס. איז די בעפעלקערונג פון דייטשלאַנד פאָרט נישט די ווילדע בעפעלקערונג פון רוסלאַנד. יעדער דייטש פיהלט זיך ווי אַ מיטגליד פון דיין לאַנד און פאָלק, און ער ווייס, אַז די גאַנצע וועלט קוקט איצט אויף דייטשלאַנד, די געזעלשאַפטליכע מיינונג פון דער וועלט האָט דאָ שטאַרק געווירקט. היטלער האָט זיך דערשראָקען פאַר די פּראָטעסטען אין דער גאַנצער ציוויליזירטער וועלט, און ער האָט געזומען רעדען וועגען דיסציפּלין און אָרדנונג. גלייכצייטיג האָט געהרינג ערקלערט, אַז די דייטשע פּאָליציי איז נישט בעשאַפען געוואָרען אויף צו שיצען יודישע געשעפטען. די היטלעריאַנדעס האָבען דאָס פערשטאַנען ריכטיג, אַז היטלער רעדט פאַר אויסלאַנד, און אַז זיי דאַרפען פאָלגען געהרינגען. און זיי האָבען פאָרטגעזעצט זייערע ווילדע רציחות.

אָבער די פאָלקס-מאַסען פון דייטשלאַנד זענען געבליבען גלייכגילטיג, זיי האָבען זיך נישט בעטייליגט אין די רציחות און זענען נישט אַרויסגעטראָטען געגען זיי. זיי האָבען געהאַרכזאַם אָנגענומען דעם היטלעריסטישען יאָך. און פונקט אַזוי האָט געהאַנדעלט די דייטשע אינטעליגענץ. די בעסטע פון איהר האָט מען פערטריבען אָדער טעראָריזירט. עס איז גענוג אָנצווייזען אויף דער קאַמפּאַניע געגען דעם אַלטען שריפטשטעלער האופּטמאַן, וועמענס יובילעאום דייטשלאַנד האָט ערשט נישט לאַנג געפייערט מיט אַזאַ פּאַראַד. די איבעריגע האָבען אָנגענומען אויף זיך דעם יאָך. וואָס זשע קאָנען מיר, יודען, ערוואַרטען פון אַזאַ אינטעליגענץ?

דערפאַר איז דאָס אַ געוואַלדיגע גרויסע טרייסט פאַר אונז, וואָס די וועלט האָט זיך אַזוי הילכיג אָבגערופען. אַזוי אַקטיוו אַרויסגעטרעטען געגען די יודען-פערפאָלגונגען און האָט מאַקע אויך גע-צוואונגען די איצטיגע הערשער פון דייטשלאַנד זיך אונטערצוגעבען און אָבשטעלען די אָנפאַלען און מערדערייען.

אָבער די דאָזיגע טרייסט ווערט פערסמט דורך דעם שטענדיגען גרינדליכען עקאָנאָמישען פּאָגראָם וואָס ווערט דורכגעפיהרט אין דייטשלאַנד. דער דאָזיגער עקאָנאָמישער פּאָגראָם פיהרט צום אַב-סאָלוטען אונטערגאַנג פון אַלע דייטשע יודען — בירגער, שוין אָבגערעדט פון די הונדערט טויזענד „פרעמדע" יודען, וואָס לעבען אין דייטשלאַנד.

דער אָפּפאָהר פון דער מאָטאָציקליסטען-גרופּע פון „מכבי" קיין תל-אביב

וואַרשאַ. (יט"א) מיטוואָך דעם 3-טען מאַי 10 אַ זייגער פריה וועט די מאָטאָציקליסטען-גרופּע פון „מכבי" אָפּפאָהרען אויף דעם ראַיד וואַרשע — תל-אביב — וואַרשע.

די דאָזיגע עקספּעדיציע האָט אַ דאַנק דער אונטערשטיצונג פון פּוילישען מאָטאָציקליסטען-פער-באַנד בעקומען הנחה-פּאַסען און נאָך לענגערע בע-מיהונגען אויף ארץ ישראל-וויזעס. די עקספּעדיציע בעשטעהט פון 12 פּערזאָן אויף 7 מאָטאָציקלען אונטער דער לייטונג פון ה' לודוויק שטאַרק. די עקספּעדיציע איז פערזעהען מיט אַלע נויטיגע מכשירים און וועט בעזאָרגט ווערען מיט בענזין אויף דעם גאַנצען וועג דורך דער פירמע „וואַקואום איל קאָמפּאַני".

דער ראַיד האָט אַרויסגערופען גרויס אינטע-רעס אין די ספּאָרט-קרייזען. דער וועג קיין ארץ-ישראל, וואָס בעטרעפט 6000 קילאָמעטער, וועט פיהרען דורך טשעכאָסלאָוואַקיי, עסטרייך, אונגאַרן, יוגאָסלאַוויען, בולגאַריען, טערקיי, סיריען און ארץ-ישראל. די עקספּעדיציע וועט אויפגענומען ווערען אין אַלע גרעסערע שטעט אין משך פון דער רייזע. די געזעגענונג מיט דער עקספּעדיציע וועט פּאַרקו-מען אויף דעם „מכבי"-פּלאַץ (נאַלעווקי 2אַ).

קעלצער וואָיעוואָדע בעשטעטיגט די ראַדאָמער קהלה-וואַהלען

ראַדאָם (יט"א) די קעלצער וואָיעוואָדשאַפט האָט אָפּגעוואָרפען דעם רעקורס געגען די וואַהלען פון דער ראַדאָמער קהלה, וואָס זענען פאָרגעקומען דעם 17 יולי פ. י. ווי בעקאַנט, איז דער רעקורס אַריינגעטראָגען געוואָרען דורך אַ רייהע יודישע געזעל-שאַפטליכע גרופּען. אויפ'ן אַדמיניסטראַטיווען וועג איז די וואָיעוואָדשאַפט די לעצטע אינסטאַנץ אין דער פראַגע פון קהלה-וואַהלען, און איהר דעציזיע קען אָנגעקלאָגט ווערען בלויז אין העכסטען אַד-מיניסטראַטיווען טריבונאַל.

ווי בעקאַנט, ווערט זייט עטליכע חדשים גע-פיהרט אויף געגען דער היגער קהלה-פערוואַלטונג אַנ-אויספאָרשונג וועגען פעלשען די וואַהלען, ווי אויך וועגען בעגעהן מיסברויכען אין דער קהלה-ווירט-שאַפט.

מאיר גראָסמאַן אָפּגעפאָהרען קיין ארץ-ישראל

וואַרשאַ, (יט"א) דער רעוויזיאָניסטישער סעקרעטאַריאַט פאַר פּוילען האָט בעקומען אַ טעלע-גראַפישע מיטטיילונג פון לאָנדאָן, אַז מאיר גראָס-מאַן, וויצע-פּרעזידענט פון דער רעוויזיאָניסטישער וועלט-אוניאָן, איז פון לאָנדאָן אָפּגעפאָהרען קיין ארץ-ישראל, וואו ער וועט פערבלייבען איניגע וואָכען. פון ארץ-ישראל קומט ה' גראָסמאַן קיין פּוילען.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספּעציאַליסט פאַר
אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייטען
11 ליסטאָפּאַד 9 (קאָנסטאַנטינער)
טעל. 127-81
שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17
פון 11—1 און פון 2—3 נאָכמ.

דער לובלינער „בעל-תשובה"

אַ צילינדער אויפ'ן קאָפּ, עסט ברויט מיט זאַלץ און זיצט נישט קיין שבעה נאָך זיין פערשטאָרבענעם קינד

יעדע שטאָט האָט זיך איהר בעל-תשובה. לובלין פערמאָגט אויך איה'ס אַ בעל-תשובה.

דער דאָזיגער „בעל-תשובה", אַ געוויסער הערצמאַן האָט אין דער יוגענד אַ שטיקעל צייט גע-לערענט אין אַ קונסט-מאַלער-שול אין קראָקע און פּראָפעסאָרען האָבען געהאַלטען, אַז ער פערמאָגט באמת טאַלאַנט. הערצמאַן איז געווען אַ גאַנצער פּליגעלאַנט. געטראָגען אַ שוואַרצע פּעלערינע, אַ צילינדער און קרעם-הענטשקעס.

שפּעטער האָט זיך דערזעלבער מיישב געווען, איז אַוועק פון שול, האָט אָנגעהויבען לערנען תורה, געלאָזט זיך וואַקסען אַ באָרד, געשלאָפען אויף דער ערד, געגעסען ברויט מיט זאַלץ, גע-טראָגען לאַנגע צעריסענע מלבושים, געוואָרען אַן אמת'ער בעל-תשובה. זיין בעשעפטיגונג איז גע-וואָרען מאָלעווען שילדען.

זיין יונגעל האָט ער געפּרובט ערציהען אין בעל-תשובה'דיגען גייסט. דער יונגעל אָבער האָט געוואָלט אין זיין בלוט דעם טאַטענס פעהיגקייט צו מאָלעריי, איז ער אַנטלאָפען פון חדר און גע-לאָפען אין דער פאָלקס-שול א. נ. פון י. ל. פּרץ אַן יונגעל מיט טאַלאַנט, האָבען זיך די לעהרער מיט איהם בעזונדערס פעראינטערעסירט און גע-זאָרגט אויך, ער זאָל האָבען אַ מלבוש אָנציטון. דער „בעל-תשובה" דערפאַר פלעגט קומען מאָג-טעגליך אין שול, געמאַכט סקאַנדאַלען און אַהיימ-געשלעפּט זיין יונגעל, אויסגעטון איהם נאַקעט און נישט געלאָזט אַרויסגעהן פון שטוב. סוף-כל-סוף האָט דאָס יונגעל אויסגעפיהרט. געבליבען אַ געוויסע צייט אין שול. די נויט אין שטוב האָט איהם אָבער געצווינגען צו ווערען אַ שילדען-מאַלער און אָפּזאָגען זיך פון יעדער בילדונג, געאַרבייט אויפ'ן גאַס, פערקיהלט זיך. אָפּ-געלעגען קראַנק 8 חדשים און פרייטאָג איז פאַר-קומען די לויה פון'ם דאָזיגען 19-יעהריגען בחור.

במשך דער צייט האָט אָבער דער פאָטער, דער „בעל-תשובה" דורכגעמאַכט אַ נייעם גלגול. ער איז געוואָרען אויס בעל-תשובה, אויסגעטון דאָס היטעל, אָפּגעראַזירט די באָרד, געזעגענט זיך מיט דער תורה און אַזוי ווייט אַוועק, אַז ער האָט זיך נישט בעטייליגט אין זיין קינד'ס לויה און אויפ'ן קבר האָט איינער פון די קרובים גע-זאָגט קדיש.

צו, געה זיי אַ נביא, און טרעף די דרכים פון אַ לובלינער „בעל-תשובה".

DOKTUR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 216-90
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, אַלע אַרט אַנאַליזען, עלעקטראָטעראַפּיע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 8—2 און פון 5—9 אָוונד.
בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען.

ווי אזוי ס'ווערט רואינירט דאס יוד. סוחרטום אין דייטשלאנד

נאך א דאקומענט, אז אלע נאצ.-סאציאליסטען זאגען זיך אפ ציניש צו צאלען יודען די חובות

אינסברוק, (י.ט.א.) א כאראקטעריסטי-שער דאקומענט געפינט זיך אין בעזיץ פון דער י.ט.א., וואס זאגט עדות וועגען דער אגרעסיוו אנטי-יודישער שטימונג, וואס הערשט צווישען די נאציאנאל-סאציאליסטען, וועלכע זאגען זיך ציניש אפען אפ צו צאהלען יודען די חובות. דער דאזיגער דאקומענט איז א בריף, וואס א נאציא-נאל-סאציאליסט אין עסען האט געשריבען צו אנ'ארמיגען סוחר, א פוילישען יוד. דער בריף לויטעט:

„איך בעזיץ אייער בריף פון 18. 4. 33. טייל איך אייך מיט, איהר זאלט מיר אויף להבא נישט בעלעסטיגען מיט אייער שרייבען. איך וועל זיך, אגב, לאזען אינפארמירען, צי אלס יוד זייט איהר נאך א מיטגליד פון „רייכספערבאנד פון קרעדיטגעבענדען איינצעלהאנדעל". אלס דייטשער נאציאנאל-סאציאליסט וועל איך פרינציפיעל מעהר נישט ענטפערען אויף קיין שום בריף פון א פוילישען יוד.

מיין קניה פון 20. 2. 33. בעטראכט איך אלס פאלשטענדיג ערלעדיגט. לויט דער מיינונג פון פאכלייט בין איך ביי דער קניה אפגענארט געווארען אויף 100 פראצענט. אין דער צוקונפט וועט, לויט מיין איבערציינונג, קיין שום דייטשער ריכטער און נאטאר נישט דערלאזען דערצו, אז מען זאל א דייטשען מענש אויסזויגען ביז'ן לעצטען טראפען".

דער נאמען פון געליטענעם יודישען סוחר און פון דעם נאציאנאל-סאציאליסט איז בעקאנט דער י.ט.א. צוליב פערשטענדליכע טעמים קענען מיר אבער די נעמען נישט פערעפענטליכען.

יודישע הילפס-אינסטיטוציעס אין דייטשלאנד

בעלאגערט דורך מאסען הילף-זוכענדע יודען

אינסברוק, (י.ט.א.) טאג-טעגליך שפילען זיך איצט אפ הארצרייסענדע סצענעס אין די געביידעס פון דער בערלינער יודישער קהלה און פון יודישען „הילפס-פעראיין". פיל הונדערטער יודען, וואס זענען אמאל געווען בעמיטעלטע מענשען און געפיהרט א רוהיג, ארבייטזאם לעבען, בעלאגערן איצט, פערביטערטע און פער'יאוש'טע די בנינים פון די יודישע פילאנטראפישע און סאציאלע אינסטיטוציעס, בעטענדיג הילף: ווער בלויז די מעגליכקייט צו געניסען פון די אומזיסטע קיכען און ווער — עמיגראציע-הילף. אויך די ביוראס פון „צענטראל-פעראיין" ווערען בעלאגערט דורך מענשען-מאסען, וואס זוכען הילף. אין אלע יודישע ארגאניזאציעס ווערט איצט געארבייט אהן איבעררייס גאנצע טעג פון די פריהע מארגען-שעה'ן ביז שפעט ביינאכט. דאס רוב בעזוכער בעמיהען זיך צו בעקומען א וועלכע עס איז מעגליכקייט צו עמיגרירען פון דייטשלאנד, מחמת עס ווערט מיט יעדען טאג אלץ קלארער, אז די, וואס וועלען פערבלייבען אין לאנד, וועלען פריהער אדער שפעטער זיין פערמשפט אויף א הונגער-טויט, היות אפילו די רייכע יודען זענען נישט זיכער, צי זיי וועלען נאך לאנג קענען געניסען פון זייער אייגענטום

די האלענדישע פרעסע ברענגט אויטענטישע דאקומענטען

וועגען פייניגען פוילישע יודען אין דייטשלאנד

אמסטערדאם, (י.ט.א.) די גאנצע האלענדישע פרעסע ברענגט פיל מאטעריאלען וועגען די גרויזאמע יודען-פערפאלגונגען אין דייטשלאנד.

די גרויסע האלענדישע צייטונג „העט פאלק" האט געווידמעט א גאנצע זייט דער בעשרייבונג פון די היטלעריסטישע גוואלדטאטען לגבי פוילישע יודען. די שילדערונג ווערט פערעפענטליכט אונ-טערן קעפעל: „אפיציעל בעשטעטיגטע דורך דער פוילישער געזאנדשאפט אין בערלין פאקטען פון בעליידיגען, בערויבען פוילישע יודען אין דייטשלאנד. מען שלאגט ביז די קרבנות פאלען אין חלשות. פאלען פון בערויבען און אויספלינדערען יודישע סוחרים.

די דאזיגע פובליקאציע שטיצט זיך אויף די בעקאנטע שילדערונגען וועגען די יודישע רדיפות אין דייטשלאנד.

לודענדארף פאדערט צו בע-קעמפען דאס קריסטענטום

אלס „פראדוקט פון יודישען גייסט"

מינכען (יט"א) לודענדארפס „פאלקסווארטע" פערעפענטליכט אנ'ארטיקעל, אין וועלכען עס ווערט געזאגט צווי. אגב., אז בעקעמפענדיג דעם יודישען גייסט אין לעבען פון נייעם דייטשלאנד, מוז זיך די רעגירונג אפגעבען א חשבון, אז עס וועט מוזען אויסגעשלאסען ווערען אויך דאס קריסטענטום, וואס איז ענטשטאנען אונטערן יודישען איינפלוס און, אז אין געגענפאל וועט דאס ווערק פון דער נאציא-נאלער רעוואלוציע נישט זיין פערענדיגט. „דער שליסעל פון דער פער-יודישונג פון דייטשלאנד, שרייבט לודענדארפס ארגאן, ליגט אין אלטען טעס-טאמענט און אין דעם פראפאגאנדע-איינפלוס פון יודען, וואס ענטפלעקט זיך אין נייעם טעסטאמענט". דער קאמף מיט'ן מארקסיזם איז איבעריג, לויט דער „פאלקסווארטע", נישט גענוג, מחמת אויך דאס קריסטענטום איז א פראדוקט פון יודישען גייסט".

כאראקטעריסטישע „פאדערונג!"

לגבי יודען אין א גרויסער שטאט אין פרייסען

אינסברוק (יט"א) פון א גרויסער אוני-ווערזיטעט-שטאט אין דרום-פרייסען ווערט דער יט"א מיטגעטיילט:

פארשטעהער פון דער ארטיגער יודישער קהלה האבען זיך געווענדעט צום נאצי-קאמיסאר און גע-בעטען איהם בעפרייען פון קאנצענטראציע-לאגער וועניגסטענס די יודען, געגען וועלכע עס ווערט נישט געפיהרט קיין שום אויספארשונג. דערויף האט זיי דער קאמיסאר געענטפערט, אז „אביסעל ארבייט וועט די אינטערנירטע נישט שאדען". פון זיין זייט האט דער קאמיסאר געשטעלט די קהלה-פארשטעהער פאלגענדע פאדערונגען: ערשטענס, יו-דען זאלען נישט האנדלען מיט קיין נאצי-אוני-פארמען, צווייטענס, זאלען זיי נישט בעהמען אין האנד קיין צייטונג מיט העבראישער שריפט און, דריטענס, יודען זאלען זיך נישט זאמלען אין די קאפע-הייזער מיט קריסטליכע פרויען. די קהלה פארשטעהער האבען דעם היטלעריסטישען קאמיסאר אויפמערקזאם געמאכט אויף דער גרונדלאזיגקייט פון דער ערשטער און דריטער פאדערונג און צו-געגעבען, דאס אויב ער וויל די דאזיגע פאדערונגען דורכפיהרען, קען ער עס לייכט טון דורך ארויס-געבען אנ'ענטשפרעכענדע פעראָרדנונג. דערויף האט ער געענטפערט: „ניין, איך וויל, אז איהר זאלט עס טון פרייוויליג און נישט געצוואונגענער-הייט".

די יודישע בעפעלקערונג אין דער דערמאנ-טער שטאט לעבט אין א פסדר'יגער פאנישער שרעק. ווי עס ווערט נאר אויפענד, פערלאזט נישט קיין יוד זיין הויז.

פראטעסט-אקציע פון ראדאמער יודען

ראדאם. (יט"א) לויט דער איניציאטיוו פון היגען סוחרים-פעראיין איז געגרינדעט געווא-רען א פעראייניגטער פראטעסט-קאמיטעט געגען די יודען-רדיפות אין דייטשלאנד. אין קאמיטעט זענען פערטרעטען אלע געזעלשאפטליכע גרופען און אר-גאניזאציעס. דער פעראייניגטער קאמיטעט פיהרט אנ'ענערגישע אקציע צווישען די היגע סוחרים, אינדוסטריעלער און האנדווערקער צו בויקאטירען דייטשע פראדוקטען. לויט דער איניציאטיוו פון קאמיטעט איז פארגעקומען א גרויסער פראטעסט-מיטינג געגען די יודען-רדיפות אין דייטשלאנד.

Dr. med. H. LUBICZ
ספעצ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7, טע. 141-32.
נעהמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 [illegible]
פון 5–8 אווענד, זונטאג פון 9–11 פריה.

פראפעסיע פון א תליון

מיט א פאר הונדערט יאהר צוריק

ווילדע גרויזאמקייט פון דער אמאליגער „גערעכטיגקייט"

פון שאול גינזבורג

(סוף).

די הענקער האבען שטענדיג געזוכט צו בעקע-מען דעם „פאראורטייל" געגען זיי — אזוי פלע-גען זיי רופען די פעראכטונג און שנאה, וואס האט זיי אומעטום פערפאלגט. לויט זייערע בקשות, הא-בען אין 17-טען און 18-טען יאהרהונדערט פער-וועהרט דאס ווארט „תליון", און פעראָרדענט, מען זאל אנשטאט איהם געברויכען דעם אויסדרוק: „ער-פילער פון קרימינעלע אורטיילען". אין יאהר 1787 קורץ פאר דער רעוואלוציע האבען די פראנצויזי-שע תליונים אויסגעווירקט ביים קעניג לואי דעם 16-טען אנ'אלגעמיינעם פערבאט וועגען דעם און צוגלייך איז פאר איבערטרעטען איהם בעשטימט גע-ווארען א רעכטע געלד-שטראף. דאך האט דאס ווע-ניג געהאלפען. ביי אפיציעלע געלעגענהייטען האט מען אויפגעהערט צו בענוצען דאס פערווארפענע ווארט, אבער דער האס געגען די הענקער איז דורך דעם נישט פערמינדערט געווארען. די רעוואלוציא-נערע פער-זאמלונג האט געגעבען אלע פראנצויזען גלייכע בירגער-רעכט, און דער דעקרעט פון 24-טען דעצעמבער, 1789 האט פראקלאמירט אז דאס וואהל רעכט קאן אפגענומען ווערען ביי א בירגער נאר אין איינעם פאל, אויב ס'איז וועגען דעם געמאכט געווא-רען אנ'אויסנאהם אין די קאנסטיטוציאנעלע געזע-צען. קיין שום בעשטימונגען אדער בעגרענצונגען ספעציעל וועגען הענקער האט דאס געזעץ נישט ענטהאלטען. און דעריבער האט קיין צווייפעל נישט געקענט זיין, אז דער דעקרעט פון 24-טען דעצעמבער, 1789, קעהרט זיך אן אויך צו זיי. דאך הא-בען די תליונים זיך מיט דעם נישט בעגנוגענט און זיי האבען זיך געווענדעט צו דער נאציאנאלער פערזאמלונג מיט א קאלעקטיווער בקשה זיי האבען אנגעוויזען אז זיי דינען דער רע-פובליק און דעם געזעץ, זיי ערפילען די אורטיילען פון די געריכטען, זיי זענען אזוינע בעאמטע, ווי אלע אנדערע; און דאך איז דער „אונגערעכטער פאר-אורטייל" געגען זיי אזוי שטארק. דאס מען וועט אין לעבען געוויס נישט וועלען אנערקענען די רעכט, וואס זיי האבען איצט בעקומען גלייך מיט אלעמען. דעריבער האבען זיי געבעטען די נאציאנאלע פער-זאמלונג זאל 1) אויסטייטשען איהר דעקרעט און בפירוש ערקלערען, אז די „ערפילער פון קרימי-נעלע אורטיילען" ווערען גערעכענט פאר בירגער, און 2) בעשטעטיגען דעם פערבאט וועגען געברוי-כען דעם אויסדרוק „תליון". די נאציאנאלע פערזאמ-לונג האט אבער נישט געפונען פאר נויטיג צו בע-טראכטען די פראגע, און פון זייער בקשה איז גאר-נישט געווארען.

דער שרעקליכער טעראר וואס די פראנצויזיש-ע רעוואלוציע האט מיטגעבראכט, האט, נאטיר-ליך געמוזט נאך פערשארפען די שנאה געגען די הענקער, שוין פריהער, ווען זייער ארבייט איז בע-שטאנען אין הינריכטען בלויז איינצעלנע קרימי-נעלע פערברעכער האט מען זיך צו זיי פערהאלטען מיט גענוג פעראכטונג און פיינדשאפט. עס איז גרינג צו פערשטיין ס'ארא האס געגען די תליונים עס האט זיך צופלאקערט דאן, ווען זיי זענען גע-ווארען א ווערקצייג פאר די גרויזאמע פאליטישע טריבונאלען און האבען אומעטום מאסענווייז גיליא-טינירט מענשען. ווי לאנג דער רעוואלוציאנערער טעראר האט געבושעוועט, האט מען געמוזט שווי-גען, אבער ווען די שרעקליכע צייט איז פאריבער, האט זיך דאס געפיהל פון האס און נקמה ארויסגע-וויזען אין פולער מאס, אין פערשידענע געגענדען זענען נישט ווייניג הענקער דערהרגעט געווארען, פון אומעטום בעקלאגען זיך די תליונים אין זייערע בקשות צום מיניסטער, אז זייער לאגע איז געווא-רען אונערטרעגליך; זיי זענען נישט זיכער מיט'ן לע-בען, מען וויל זיי אפילו קיין ברויט נישט פערקוי-פען, מען לאזט זיי נישט אריין אין די קראמען, זיי קריגען פאר זיך קיין וואוינונג נישט, אהן א פאלי-צייא-פאטרויל קאנען זיי זיך אויף דער גאס נישט בע-וויזען און די טיפע פעראכטונג צו זיי האט זיך אזוי פערשפרייט דאס עס האט זיך אין יאהר 1806 אפי-לו געפונען א פראנצויזישער פרעפעקט (גובערנא-טאר) וואס האט צוגעשטעלט דער רעגירונג א פרא-יעקט וועגען איינפיהרען פאר די תליונים א בעזונ-דער אוניפארם, וועלכען זיי מוזען שטענדיג טרא-גען, כדי יעדער זאל זיך גלייך דערוויסען וועגען זייער שענדליכער פראפעסיע, און קאנען זיי אויס-מייכען.

עס ווערט נישט זעלטען ארויסגעזאגט די מיי-נונג, אז אין אמאליגע צייטען פלעגט מען די זיהן פון די הענקער פערפליכטען, אז זיי זאלען אנגעהמען דעם פאטערס בעשעפטיגונג, דאס איז נישט ריכ-טיג. קיינמאל האט דאס געזעץ זיי צו דעם נישט געצוואונגען, אבער דער אלגעמיינער האס און די פעראכטונג וואס דער תליון פלעגט בעגעגענען אויף יעדען שריט, האבען איהם מיט זיין הויזגעזונד פול-שטענדיג אויסגעשלאסען פון דער מענשליכער גע-זעלשאפט, און דאס האט ממילא געפיהרט צו דעם, אז דיינע קינדער האבען פאקטיש געמוזט ירשענען זיין שרעקליכע בעשעפטיגונג. די הענקעריי איז גע-ווען א שאנד-פלעק, וואס איז געלעגען אויף דער גאנצער משפחה; ער איז אריבער פון דור צו דור און האט נישט געקענט אפגעווישט ווערען. אנ'-אפיציעלער דאקומענט פון יאהר 1823 בעווייזט אונז די טראגישע לאגע פון איינעם א זוהן פון א פראנצויזישען תליון, וואס האט אויף קיין פאל נישט געוואלט פערנעהמען זיך מיט דער פראפעסיע פון זיין פערשטארבענעם פאטער. איהם האט זיך איינ געגעבען אויסצולערנען זיך שלאסעריי, און ער האט געוואלט לעבען פון זיין ארבייט. אלע אין שטאט האבען געוואוסט אז ער איז אנ'אויסגעצייכנעטער האנדווערקער און ארענטליכער מענש, און דאך הא-בען איהם אלע אויסגעמיטען. ווייל זיין פאטער איז אמאל געווען א הענקער. האט ער זיך מיט זיין הויזגעזונד אריבער-געקליבען אין אנ'אנדער שטאאט אבער אויך אהער איז איהם נאכגעגאנגען דער שם: „זוהן פון א הענקער" — מען האט איהם אויס-געוויכט, ביי קיינעם האט ער נישט געקאנט געפי-נען קיין ארבייט און ער האט נישט געקענט פערדי-נען אפילו אויף טרוקען ברויט פאר זיין הויזגעזונט. „די פראפעסיע, מיט וועלכער דער פאטער האט זיך אמאל בעשעפטיגט", האט וועגען דעם אומגליקלי-כען געשריבען דער פרעפעקט צום מיניסטער „זונ-דערט אפ אט די פאמיליע פון דער גאנצער געזעל-שאפט, און כאטש זיי פיהרען זיך אויף העכסט א-רענטליך ליידען זיי די גרעסטע נויט".

דא האבען מיר פאר זיך א קלארען ביישפיל, וואס פאר א קללה עס איז געלעגען אויפ'ן תליונ'ס קינדער. אין א שול האבען זיי נישט געקאנט אנקו-מען, ווארים די שילער וואלטען זיך אפגעזאגט צו אטעמען איין לופט מיט זיי; קיין איין האנדווערקע-ריי האט זיי נישט גענומען זיך אין לעהרע; יעט-ווערער אנדערער פאך איז פאר זיי געווען אומעגליך. אלע וועגען זענען פאר זיי געווען געשלאסען, און געבליבען איז נאר איינס: העלפען דעם פא-טער ביי זיין הענקער-ארבייט. דעם תליון פון דער פראנצויזישער שטאט אראס, פיער אורבאן, פלעגט זיין זוהן בייהילפיג זיין ביים גיליאטינירען שוין פון צעהן יאהר אן. פריהער צי שפעטער, נאך דעם תליונ'ס זוהן האט געמוזט ווערען זיין געהילף און דערנאך פערנעמען זיין אמט, קיין אנדער ברירה האט ער נישט געהאט.

אזוי זענען אין פערשידענע לענדער ענט-שטאנען גאנצע משפחות, וואו אלע מיטגלידער האבען זיך, פון דור צו דור פערנומען מיט הענ-קעריי. פראנקרייך אליין האט זיי פערמאגט מעהר ווי צוויי הונדערט. צווישען זיי איז בעזונדערס בע-וואוסט געווארען די פאמיליע סאנסאן, אט די „דינאסטיע" תליונים האט געארבייט אין פראנקרייך, פון פאטער צו קינד אין פערלויף פון העכער ווי 150 יאהר און האט אפגעשפילט א בעזונדערס בלו-טיגע ראלע אין דער צייט פון דער גרויסער רעוואלוציע.

(סוף).

ארטאפעדישער אנשטאלט
פארטעזען, בארטאזען, א ר-טאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאט-פוס-איינלאגען געגען פיס-שמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.
Dr. med. Lubicz i. Villy Simonovic
מארשאלקאווסקא 119, טעל. 231-91

„עמיגראציע-באדעז — יודישע ארבייט“

גרויסע אקציע פון קרן קימת לישראל

ווי בעקאנט האט דאס הויפט-דירעקטאריום פון קק״ל אין ירושלים פראקלאמירט אויף דעם הייעהריגען ל״ג בעומר א גרויסע זאמעל-אקציע אונטער דעם לאזונג: „עמיגראציע, באדען און יודישע ארבייט“.

דאס היגע קרן קימת ביורא איז שוין געגרייט צו מאכען אלע פארבערייטונגען צו דער דאזיגער גראנדיעזער אקציע, און צוזאמענהאנג דערמיט קומט היינט קיין לאדז דער לייטער פון צענטראל-ביורא פון קק״ל אין פוילען ה׳ א. ל. בלאך.

ה׳ בלאך וועט אין משך פון הייטיגען טאג אפהאלטען א רייה בעראטונגען מיט די ציוניסטישע גרופירונגען און ארגאניזאציעס. עס וועט אויך אפגעהאלטען ווערען א גרעסערע בעראטונג פון די היגע ציוניסטישע עסקנים מיט׳ן צוועק ארומצורעדען דעם פלאן פון דער אקציע-ארבייט אין אונזער שטאט.

שרפה אין א שאקאלאד-פאבריק

(2) אויף זשעראמסקא 50 האט נעכטען אויסגעבראכען א שרפה אין דער שאקאלאד- און קארמעלען-פאבריק פון מאלטשער און וולאדאווסקי. די פייערלעשער האבען די שרפה איינגעלאשען. די סבה פון דער שרפה איז א דעפעקט אין קוימען. דער שאדען בעטרעפט 3 טויזענד זל.

פאליטישער פראצעס

(2) דער 18-יעהריגער ישראל האפמאן איז נעכטען געשטאנען פאר׳ן קרייז-געריכט ווערענדיג בעשולדיגט, אז ער האט דעם 18 יאנואר ה. י. געגעבען א קאפע דעם פאליציי-פונקציאנאר קוביק בעת א „מאסובקע“.

האפמאן איז פער׳משפט געווארען אויף 2 יאהר תפיסה.

אן 8-יעהריג יונגעל טראגיש אומגעקומען אונטער׳ן טראמוואי. געשטארבען אויף די הענד פון זיין מוטער

(2) אין כאינע איז נעכטען טראגיש אומגעקומען אונטער׳ן טראמוואי אן 8-יעהריג יודיש יונגעל.

ביי דער טראמוואי-סטאציע אין כאינע, איז ארונטערגעפאלען אונטער׳ן טראמוואי נ״ר 11 דער 8-יעהריגער שמחה בראם פון מאלטשעווסקא 7. אויף די פערצווייפעלטע געשרייען פון אומגליקליכען יונגעל האט דער מאשיניסט אפגעשטעלט דעם טראמוואי, נאר דאס יונגעל האט מען שוין אפוירגענומען פון וואגען מיט א שטארק צוקוועטשטען קערפער.

די קארעטקע פון דער שטאטישער גיכער הילף האט דעם שטערבליך-פערוואונדעטען אפגעפיהרט אין שפיטאל נאכ׳ן ערטיילען די ערשטע הילף.

אויפ׳ן וועג צום שפיטאל איז אבער דאס יונגעל געשטארבען אויף די הענד פון דער אומגליקליכער מוטער, וועלכע איז מיט איהם מיטגעפאהרען.

סענסאציאנעלער ערפאלג פון לוסי און מישא גערמאן

אין „סקאלא“-טעאטער

היינט מיטוואך ווערט שוין געשפילט צום 8-טען מאל די שטארק-אויסגענומענע פאלקס-מעלאדראמע פון קאלמאנאוויטש „מאמע און שוויגער“.

די פיעסע האט שטארק אויסגענומען ביים לאדזער טעאטער-עולם.

דאס לאדזער טעאטער-פובליקום דארף זיך צואיילען צו זעהען די פיעסע, ווייל זונטאג ווערט שוין געשפילט צום לעצטען מאל מיט די קינסטלער לוסי און מישא גערמאן די „מאמע און שוויגער“.

די „10 פון פאוויאק“ אין „פילהארמאניע“

אנ׳איבעראשונג פארן לאדזער טעאטער-עולם וועט זיין די פרעמיערע „10 פון פאוויאק“ אונטער משה ליפמאנס רעזשי אין „פילהארמאניע“ דעם הייגטיגען שבת.

עס ווערען געמאכט די גרעסטע אנשטרענגונגען, אז די פרעמיערע זאל אויסגעשטעלט ווערען וואס אימפאזאנטער.

היינט געזאנגונגס קאנצערט פון האנקא ארדאנובנא

היינט מיטוואך 8.30 אווענט טרעט אויף אין פילהארמאניע-זאל מיט איהר געזאנגונגס-קאנצערט פאר איהר אפפאהר נאך אויסלאנד די גרעסטע פוילישע רעוויּ-שוישפילערין, די פראכטפולסטע אינטערפרעטאטארין פונ׳ם פוילישען ליד. די אונפערגלייכליכע ווארט-מייסטעריין האנקא ארדאנובנא.

א חוץ איהר רייכען פראגראם אין דער פוילישער שפראך וועט האנקא ארדאנובנא זינגען אויף איהר היינטיגען געזאנגונגס-קאנצערט ספעציעל פאר דעם יודישען עולם דאס ליד פון יודישען לעבען, א.נ. „מיין יודישע מאמע“.

דער אונטערוואקסענדער יוגענד

דערלאנגט טען פריהמארגענס א גלעזעל נאטירליך בישער-וואסער

Franciszka Józefa

וואס צוליב זיין מאגען-דארם און בלוט ריינגענדער ווירקונג האט ביי מערלעך און קנאבען אנ׳אויסגעצייכנעטען ערפאלג עמפפעהלט פון דאקטוירים.

רעזאלוציע פון דער נעכטיגער רעוויזיאניסטען-פערזאמלונג

אויף דער נעכטיגער פערזאמלונג פון ציוניסטען - רעוויזיאניסטען איז אנגענומען געווארען פאלגענדע רעזאלוציע:

די גרויסע פאלקס-פערזאמלונג גערופען דורך די ציוניסטען-רעוויזיאניסטען אין לאדז דעם 2-טען מאי 1933 פראטעסטירט ווי אמשארפסטען געגען דער אונערהערטער עוולה וועלכע איז אנגעטון געווארען דעם יודישען פאלק, וואס איך אין א מאמענט ווען דאס געפלאגטע אין דייטשלאנד און אנדערע לענדער יודיש פאלק זעהט די איינציגע רעטונג אין עמיגרירען קיין ארץ-ישראל, האט די מאנדאטאר-מאכט געהאלטען פאר מעגליך צו צווארפען אונז 5000 סערטיפיקאטען אריינרעכענדיג אין דער צאהל אויך די טויזענד פאר דייטשלאנד.

די גרויסע פאלקס-פערזאמלונג שליסט זיך אן צו דעם רוף פון דעם גאנצען יודענטום וועגען א פרייער אונבעגרעניצטער עמיגראציע קיין ארץ-ישראל און זאגט צו צו שטיצען די גערעכטע פאדערונג פון די רעוויזיאניסטען אויסצוקעמפען א קאלאניזאטארישען רעזשים אין א״י וועלכע איז א פארבעדינג פון א פרייער עמיגראציע.

די פאלקס-פערזאמלונג דריקט אויס פייערליך איהר אונבויגזאמען ווילען צו פיהרען דעם הייליגען קאמף פאר א יודישער מלוכה אין א״י אויף ביידע זייטען פון ירדן ביז צום ענטגילטיגען זיג.״

שייטלען

מיט פאריזער שרינדעי

ווי אויך פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאסיג און רעעל אויסגעארבייט

צו ביליגע פרייזען

און אנדולאציע

ביי **קערש**, סקווערא 15

שלאסערי-ארבייטען,

ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען

מעטאל-בעארבייטונגען

מאשינען - טיילען

פירט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

קאנסטאנטינער 11/13.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

ריכטצוועער ווערען געברויכט ביים שטעפער ווייספעלד, זשעראמסקיעגא 34.

עס ווערט געזוכט א מיידעל מיט א אבערלאק. צו ווענדען זיך ביי סאבאל, גרינער מארק 3.

א קוואליפיצירטער צושניידער צו אפאנקעס ווערט געזוכט פון זאפארט. צו ערפאהרען וסכאדניא 29, קינסטלער. ס׳איז אויך דא א ריס-מאשין צו פערקויפען.

ראקאלען

צו פערמיעטען א פראנט-לאקאל פון 2 קעלערן, גיאייגנעט אויך וואס מען וויל פאר זעהר ביליג דירה-געלד. פולנאצנא 4, ביי קויפמאן.
2289

Las Chełmy, willa „Oaza“ do wynajęcia 5 komf. mieszkań. Dojazd Zgierskim tramwajem.

פערשידענעס

געווינשען א שרכן, וואס פערקעהרט אין בעסערע הייזער. צו ווענדען זיך אין אדמ. פון דער ציייטונג.
2294

Zarząd Gm. Wyzn. Żydowskiej

w Grabowie Łęczyckim

ogłasza

KONKURS

na stanowisko RABINA.

Kandydaci zgłoszą się w terminie 1 miesiąca od daty ogłoszenia do Zarządu gm. żyd. w Grabowie.

Ogłoszenie.

Syndyk ostateczny masy upadłości

ZYNDLA ZUMERKORNA,

zawiadamia, że w dniu 8 maja 1933 r. o godz. 11 odbędzie się w Sądzie Okręgowym o Łodzi w Wydziale Handlowym, pokój Nr. 15, zebranie wierzycieli i których należności zostały sprawdzone i przyjęte do masy upadłości, celem wypowiedzenia się do dalszych losów upadłości.

Syndyk ostateczny:
2284 **Szaja Manela**

לעכער אויף דער מאשין

ווערען אנגענומען אויסצונייען ביי

ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

כירורגיש וועכנערין-קליניק

„SANATO“

s. z o. o.

אגראדאווא 10 טעל. 213-57.

1-טע און 2-טע קלאס

געבורטען II קל. 175 זל.

לעטשניצע

זגערזשער 17

נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטן

פון 9 פריה ביז 7 א זייגער אוונט.

וויזיט 3 זל.

DR. MED.

M. Glazer

הויט און וועגערישע קראנקהייטען

וואוינט יעצט אויף

ZACHODNIA 64

Telefon 185-49

נעהמט אן פון 12 ביז 2 און פון 7 ביז 8.30 אווענד. 1691

זונטאג און פייערטאג פון 10 ביז 12 מיטאג

Dr. med.

HALTRECHT

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 2—3 און פון 6.30 ביז 8 אוונט. זונטאג פון 10—1 בייטאג.

עלעקטראטעראפיע.

פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן

Dr. med.

Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע - בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

נעמט אן פון 8—11 פריה און 4—8 אווענד, זונטאג פון 9—1 בייטאג.

פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע-פרייזען.

לעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטן און דענטיסטישער קאבינעט

11 בזשעזשינער 11

טעלעפאן 137-63

עס נעמען אן דאקטוירים ספעציאליסטן: שיפמאן, וואלינסקי, שמיר-געלד, קערשנער, שמער-לאווסקי, סלאבאדסקי, זאלצ-וואסער, איציקזאן, סרא-סאווסקי, יאקובזאן און דענטיסטין סטאראפאלסקא.

וויזיט 3 זל.

זיכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מטער און אהן בלוט-פער-גיפטונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויקערס און פיס.

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינ-קעל-ברוך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אריין אין דעם כיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעלע גומענע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכנעט גוט דורך גרויסע פראפעסארען פון מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר דאקטאר בראכוירעאינד בע-וויזיגט; זיכער דעם שווערסטען און פערעלטערטען ברוך, אויך פאר הויקערס, ליימונגען פיס הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאטס-פיס, ספעציעלע איינלאגען אין די שיך, קינסטליכע גומענע פיס, הענד און גומענע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.

עמפפאנגט פון 9 פריה ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אוונט.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg **Łódź, Wólczańska 10** ,tel. 221-77 front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס - פראפעסארען: פראפ. ד״ר בארענטש, פראפ. ד״ר י. מארישלער, פראפ. דר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

איך דריק אויס מיין הארציגסטען דאנק דעם ה׳ ד״ר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 פאר זיין אויסקורירען מיך פון א ברוך-קראנקהייט דורך דיין גוטען באנדאזש.

(–) יאסעק זילבערשיץ, לאדז. פראנציסקאנער 56.

כירורגישער קאבינעט

Dr. Szreiber

איז געווארען איבערגעטראגען אויף

Narutowicza № 9

tel. 122-95.

אפעראציעס, אפאטרונקעס, המלט זשילאקעס או״ח

הייל-אנשטאלט-פרייזען.

Lek. dent.

S. LIBERMAN

11. ליסטאפאד 46,

טעל. 172-06

נעהמט אן פון 4—7 נאכמיטאג, פון 7—9 אוונד –

זעהנען די פרייזען בעדייטענד פערקלענערט.

Dr. S. KANTOR

ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען

וואוינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129-45

נעהמט אן פון 8—2 נאכט. און 4—9 אווענד, זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכט.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסט

זאוואדזקא 1.

נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליום מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערווען-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפען עלעקטרישער הייל-קאבינעט, קאסמעטיק.

— טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד. — פון 11 ביז 12 בייטאג און פון 2 ביז 3 נ.מ. נעמט אן א פרוי-דאקטאר נאר קינדער און פרויען, זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכט. בעזונדער ווארטע צימער פאר פרויען.

וויזיט 3 זל.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה

פאר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו״ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען

אין טעקסט—40 . . . . . —60 . . . . 4 .

זאכ׳ן טעקסט—12 . . . . . —18 . . . . .

אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט, שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר׳ן אינהאלט און טער מין פון די אנאנסן איז דער פערלאג נישט פעראנט-ווארטליך. די אדמינ. איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. retac. „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21.

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman